

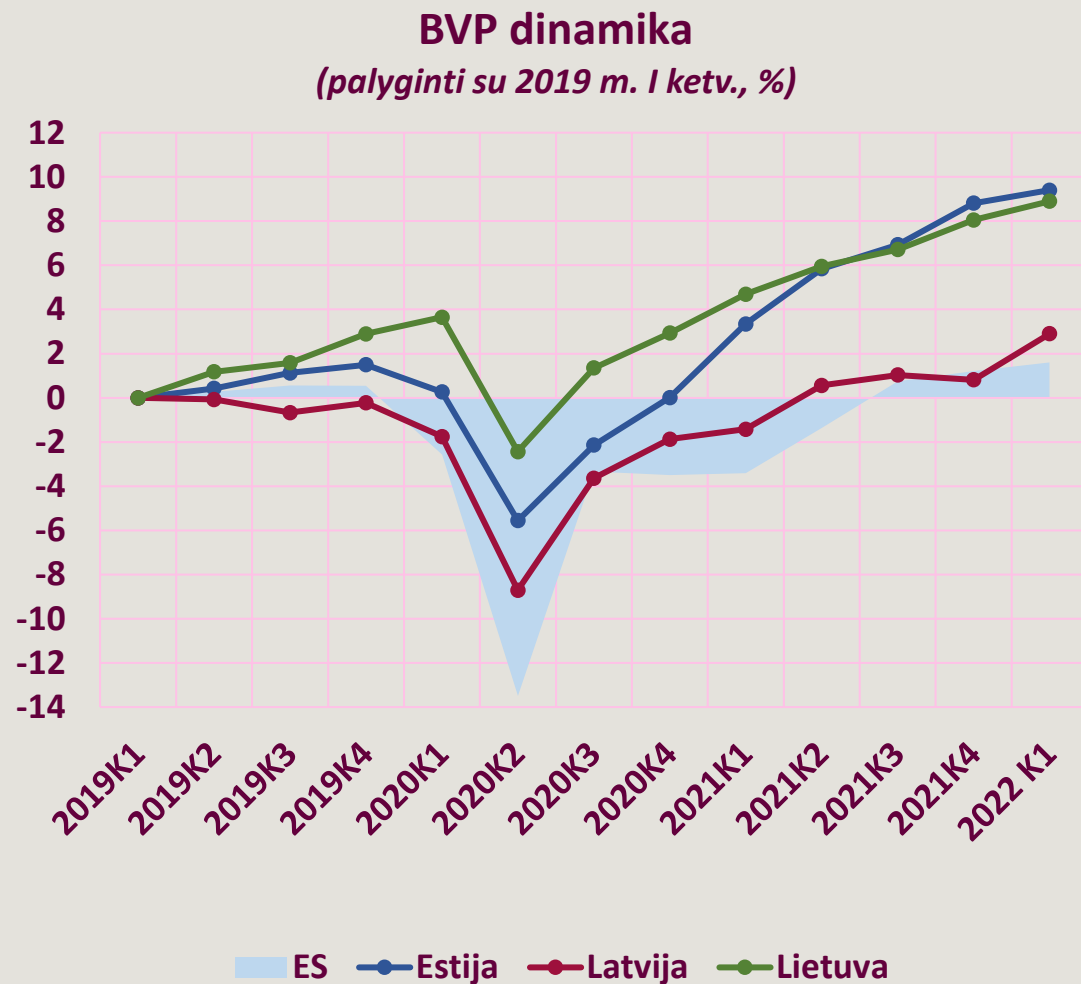
Kas taps energetinio,
ekonominio ir karinio
konflikto tarp Rusijos ir
Vakarų laimėtojais?

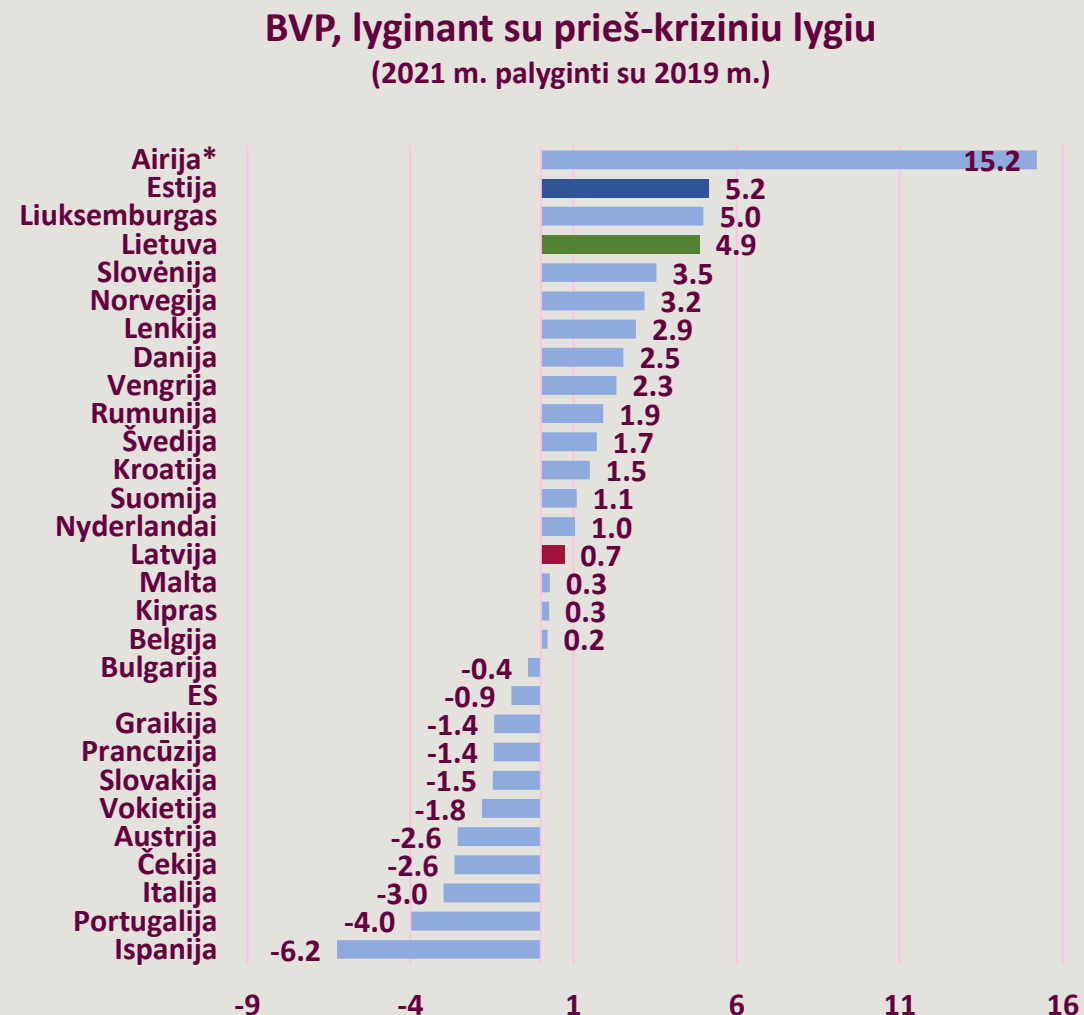
Dr. Žygimantas Mauricas
Vyriausiasis ekonomistas

2022 m. liepos 19 d.

Lietuvos ekonomika pademonstravo išpūdingą atsparumą COVID-19 krizės metu

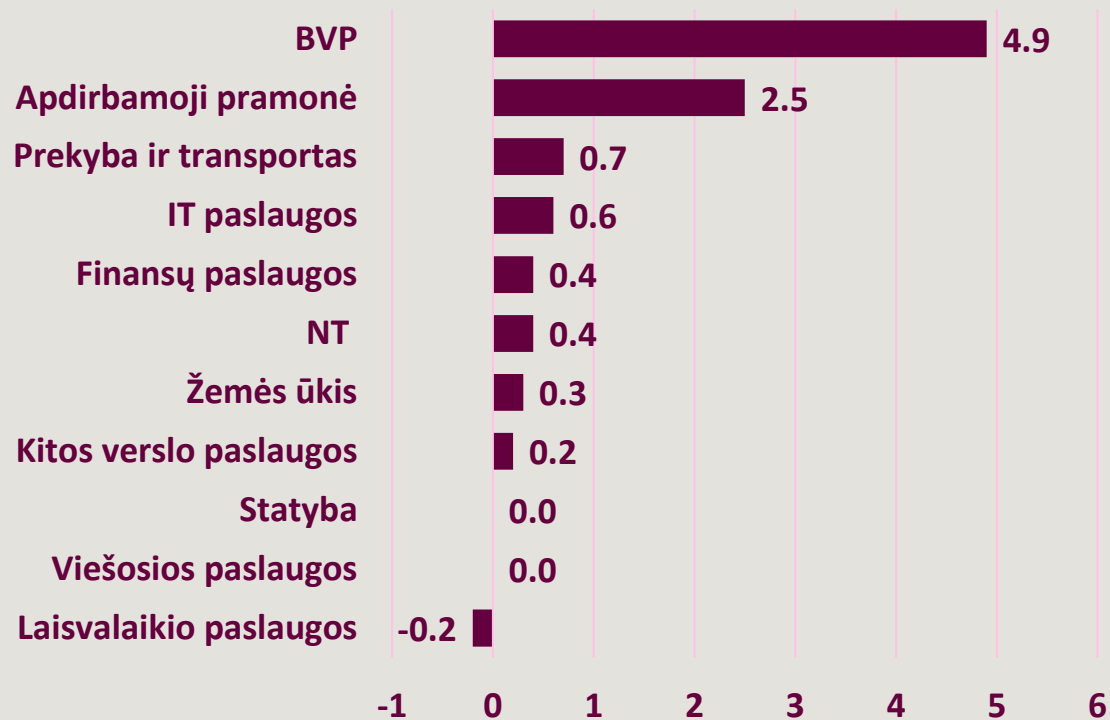
Šaltinis: Eurostat

Šaltinis: Eurostat

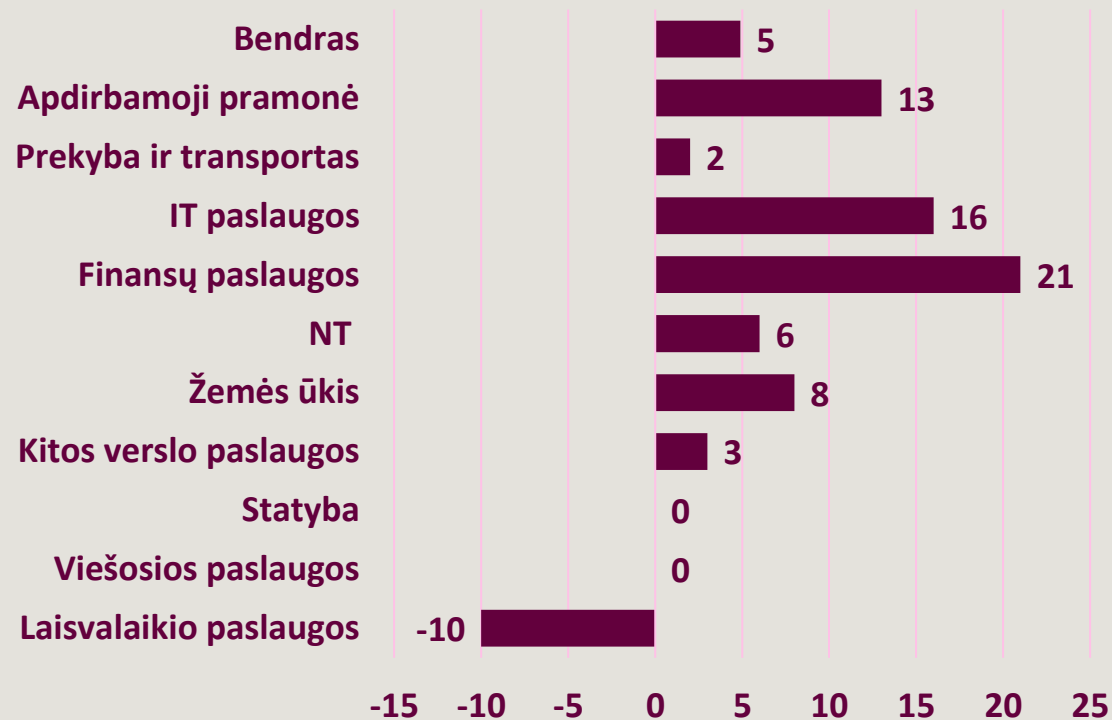
Apdirbamosios pramonės ir aukštos pridėtinės vertės paslaugų sektoriai buvo pagrindiniai Lietuvos ekonomikos varikliai

Indėlis į Lietuvos BVP augimą
(tarp 2019 m. ir 2021 m., %)

Šaltinis: Eurostat

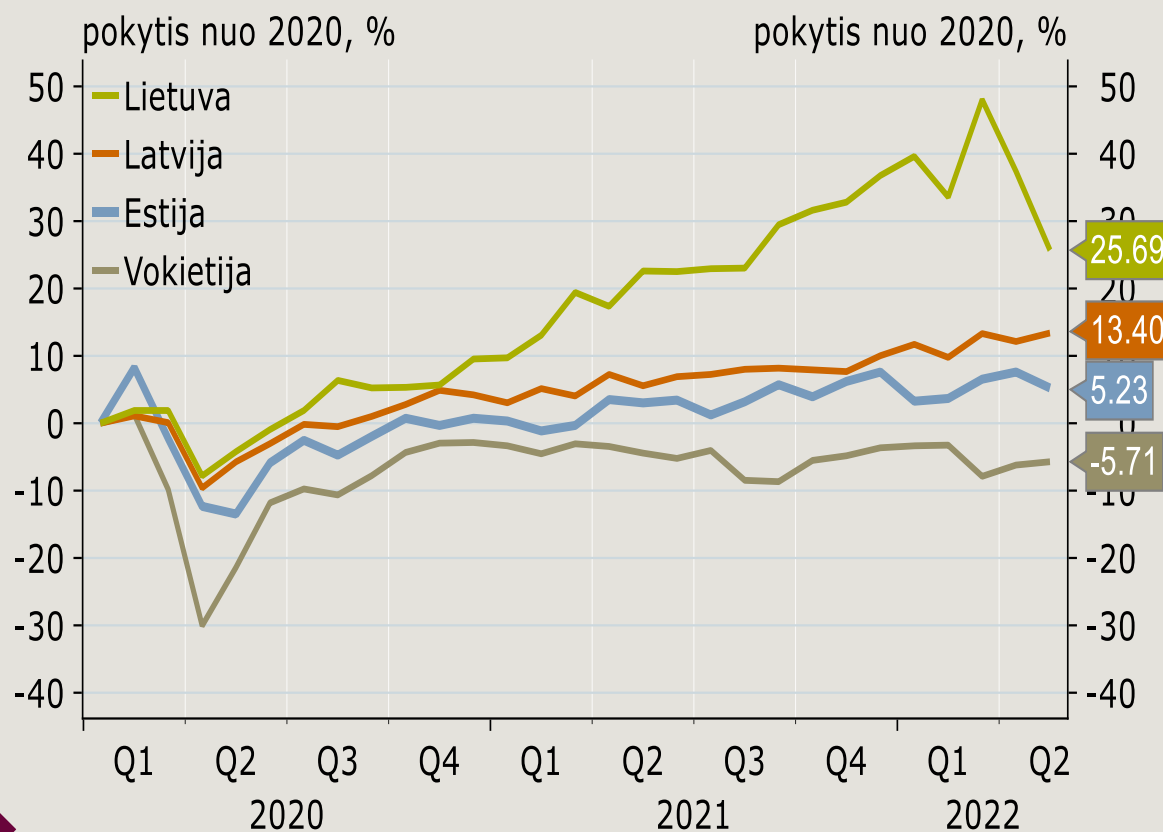
Pridėtinės vertės augimas
(tarp 2019 m. ir 2021 m., %)

Šaltinis: Eurostat

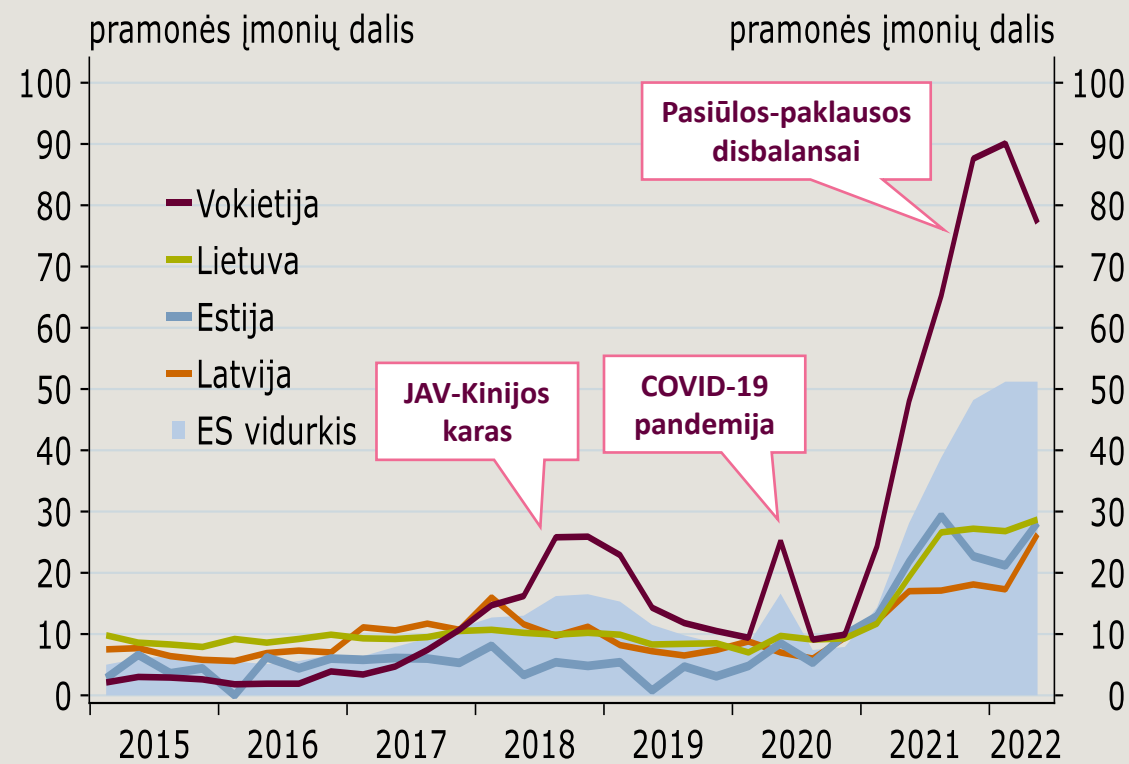
Lietuvos pramonės sektorius įgijo konkurencinį pranašumą keičiantis gamybos režimui iš “just in time” į “just in case”

Apdirbamosios pramonės gamyba

Source: Eurostat 18/07/2022

Pramonės įmonių dalis, teigiančių, kad įrangos ir/arba žaliavų trūkumas stabdo gamybą

Source: European Commission 18/07/2022

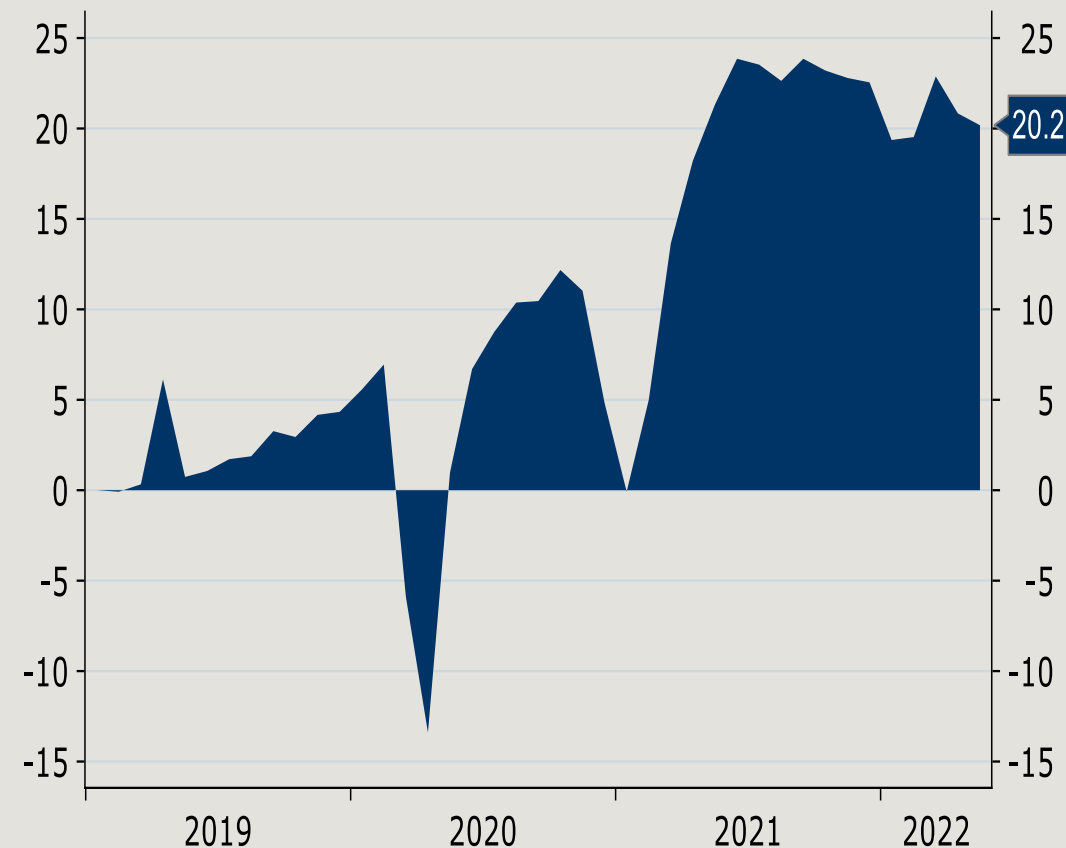
„K-raidės“ formos krizė: COVID-19 krizės metu mažėjo tik paslaugų apyvarta, o mažmeninė prekyba išgyveno savo aukso amžių

Prekių ir paslaugų apyvartos dinamika ES

Šaltinis: Eurostat

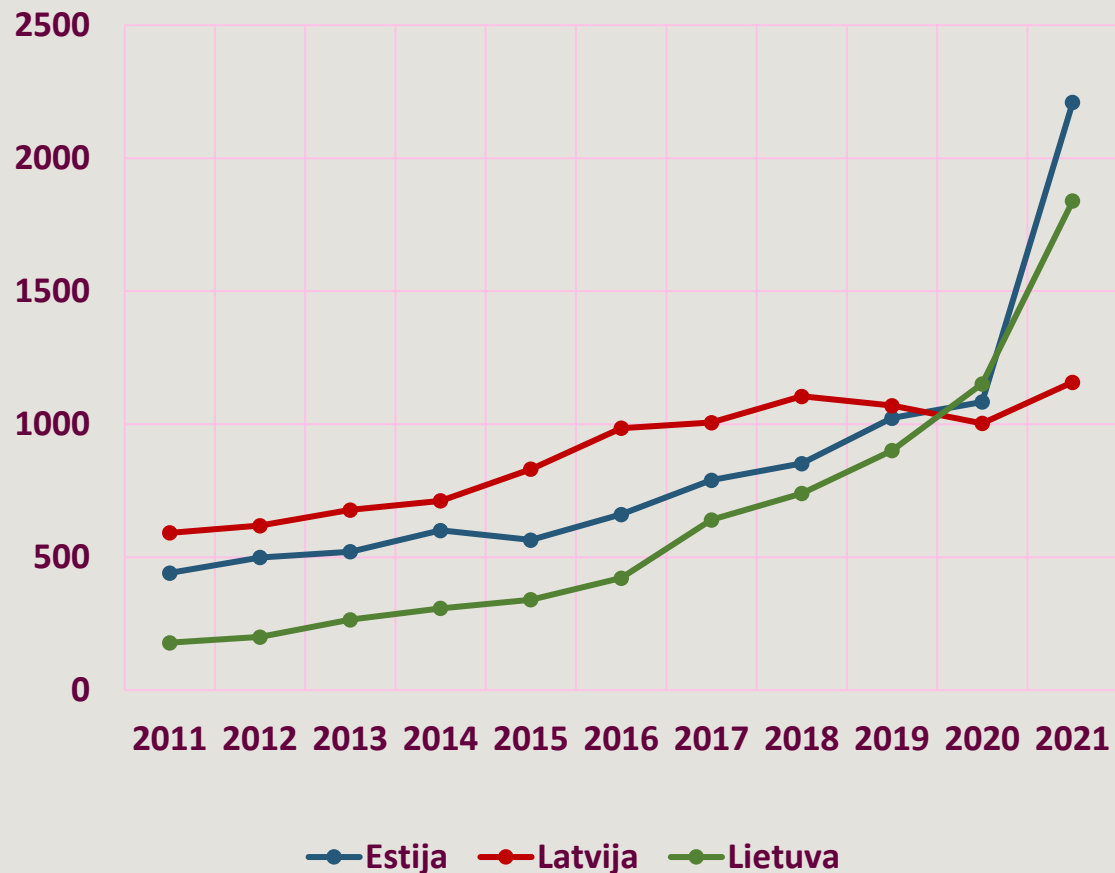
Mažmeninės prekybos apyvarta Lietuvoje

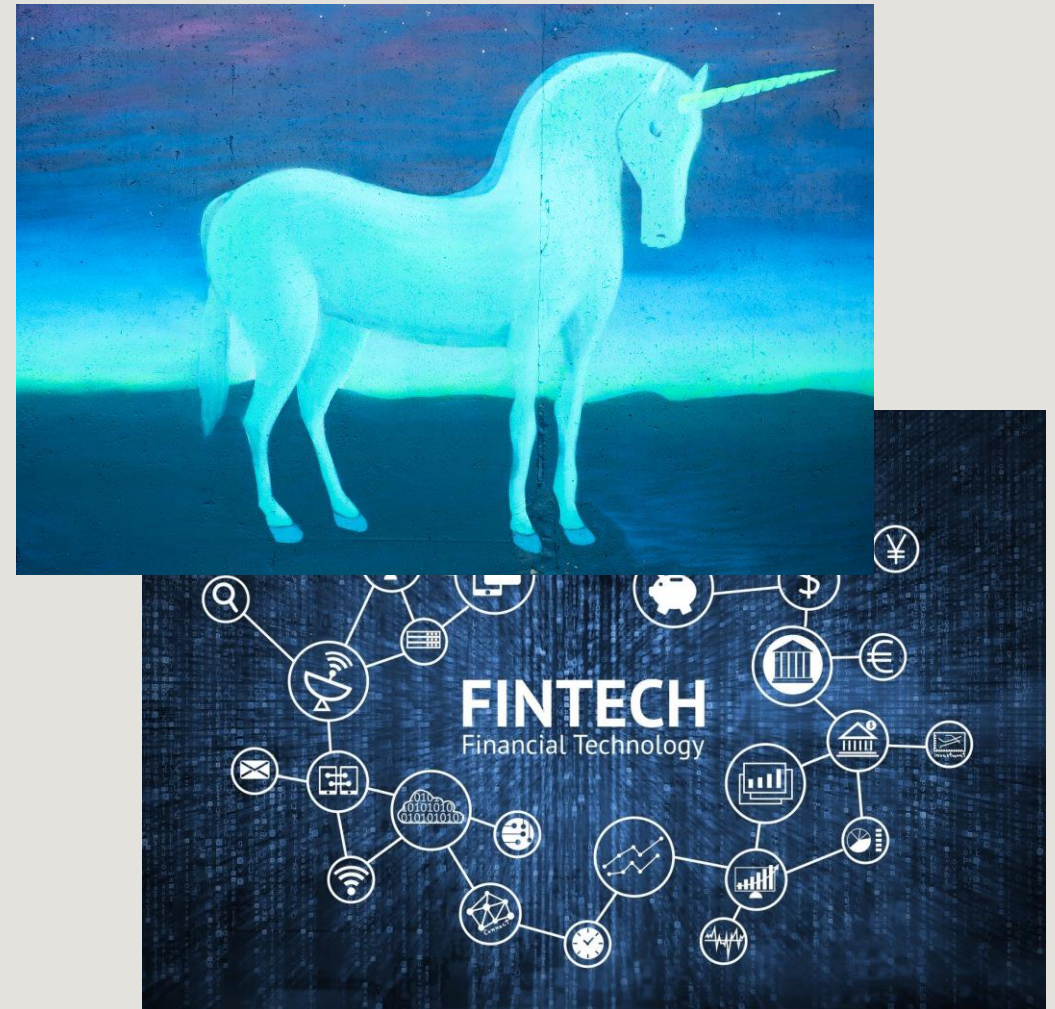
Šaltinis: OSP, pokytis nuo 2019 m. pradžios, proc. 18/07/2022

Lietuvos aukštos pridėtinės vertės paslaugų sektorius suklestėjo COVID-19 krizės metu

IT ir finansinių paslaugų eksportas
(mln. eurų per metus)

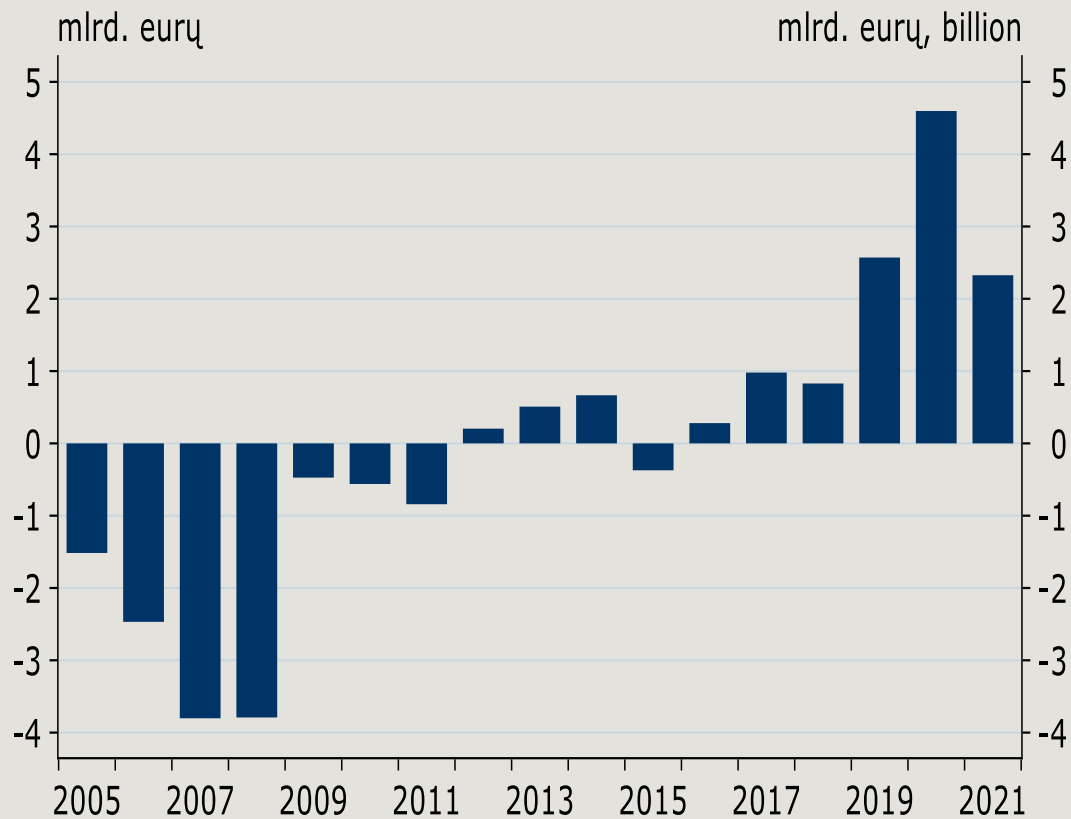

Šaltinis: ECB

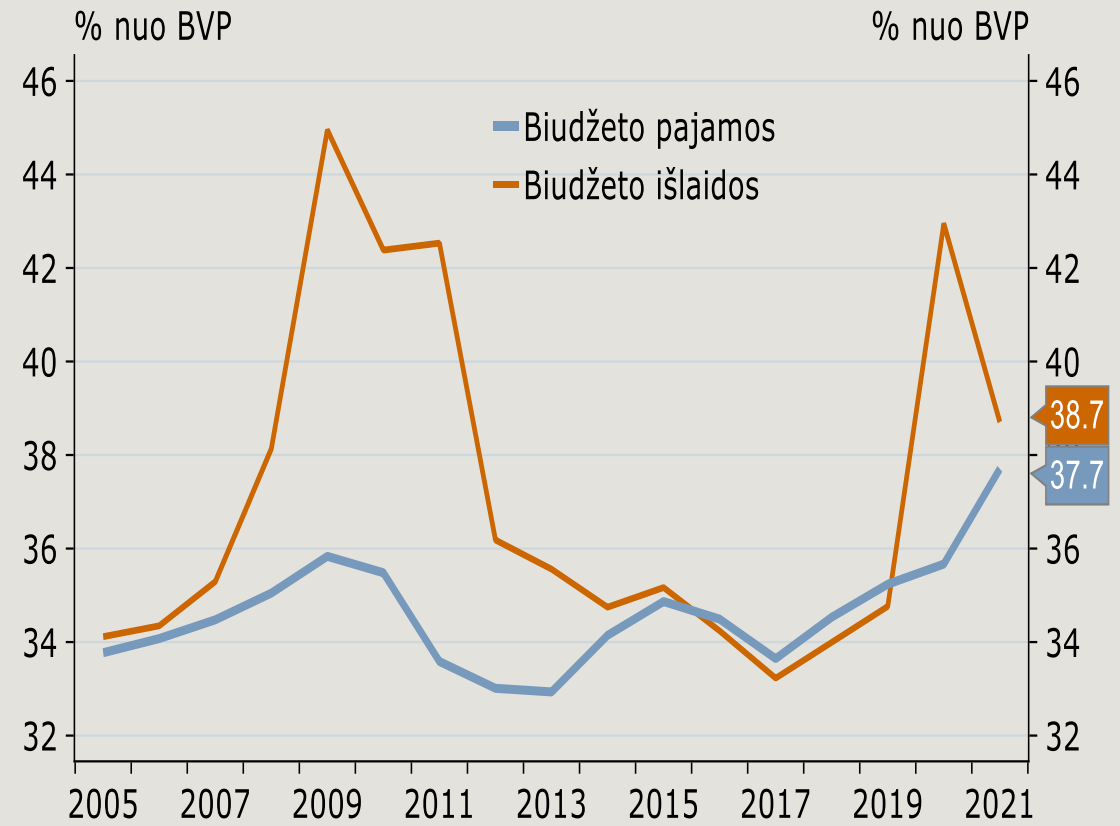
Išaugęs prekių ir IT bei finansinių paslaugų eksportas išaugino Lietuvos prekybos perteklių iki rekordinių aukštumų, o spartus ekonomikos augimas sumažino biudžeto deficitą vos iki 1.0% BVP

Lietuvos tarptautinės prekybos balansas

Šaltinis: ECB 18/07/2022

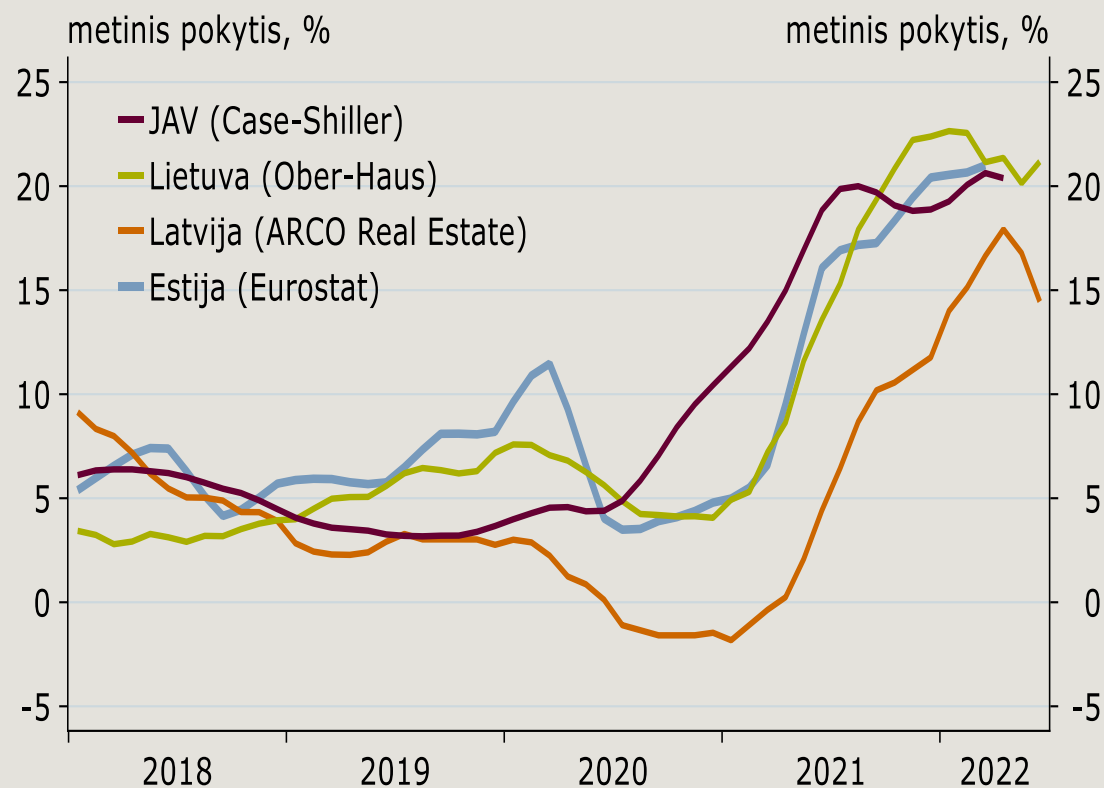
Lietuvos biudžeto pajamos ir išlaidos

Šaltinis: Europos Komisija 18/07/2022

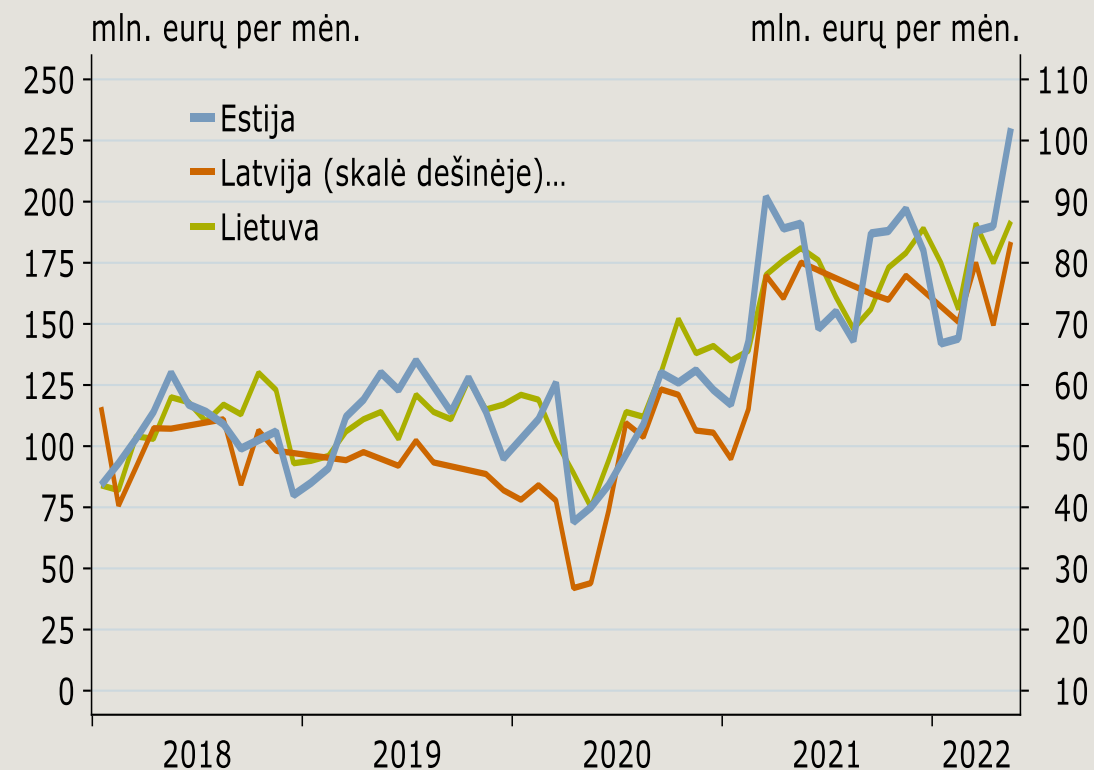
NT rinka patyrė “J-formos” atsigavimą, kurį lėmė ekonomikos skatinimui skirti pinigai, žemos palūkanos ir geri pirkėjų lūkesčiai

Būsto kainų pokytis

Šaltinis: Macrobond

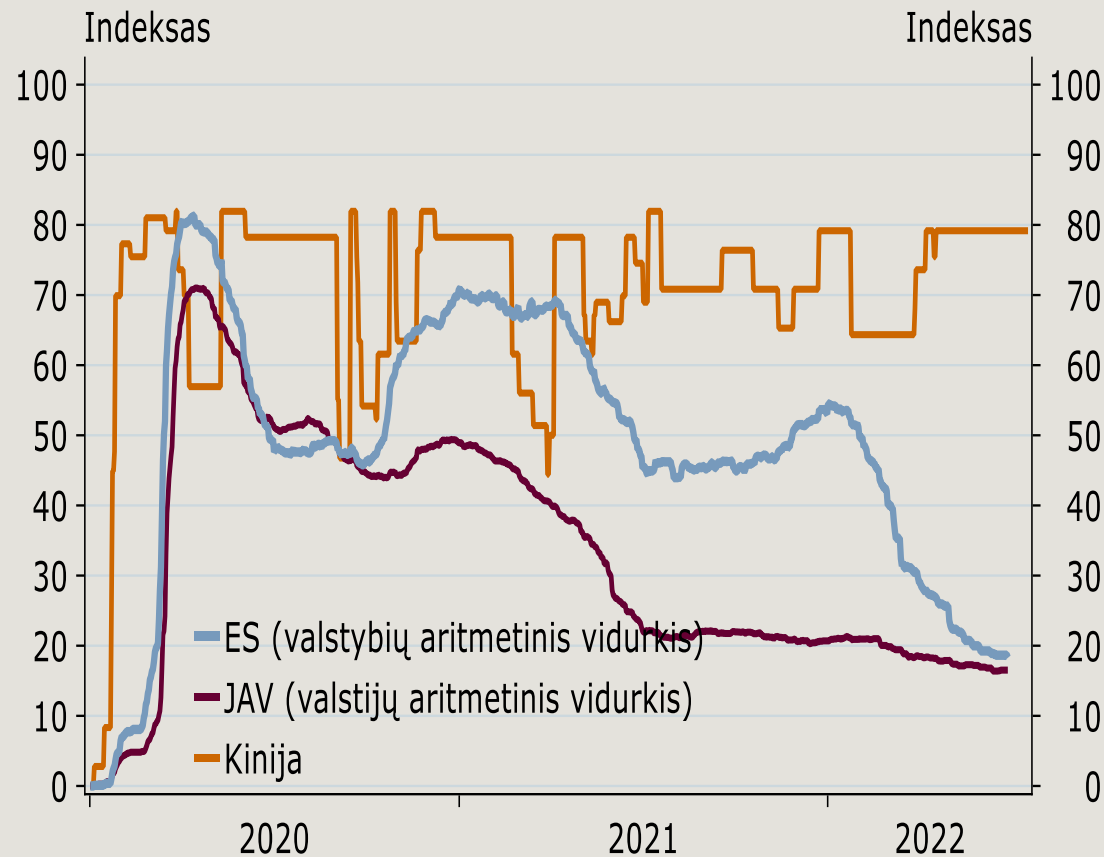
Naujai išduotų būsto paskolų suma

Šaltinis: ECB 18/07/2022

Deja, Lietuvai ne taip gerai sekėsi kovoti su COVID-19 sveikatos apsaugos fronte. Kodėl?

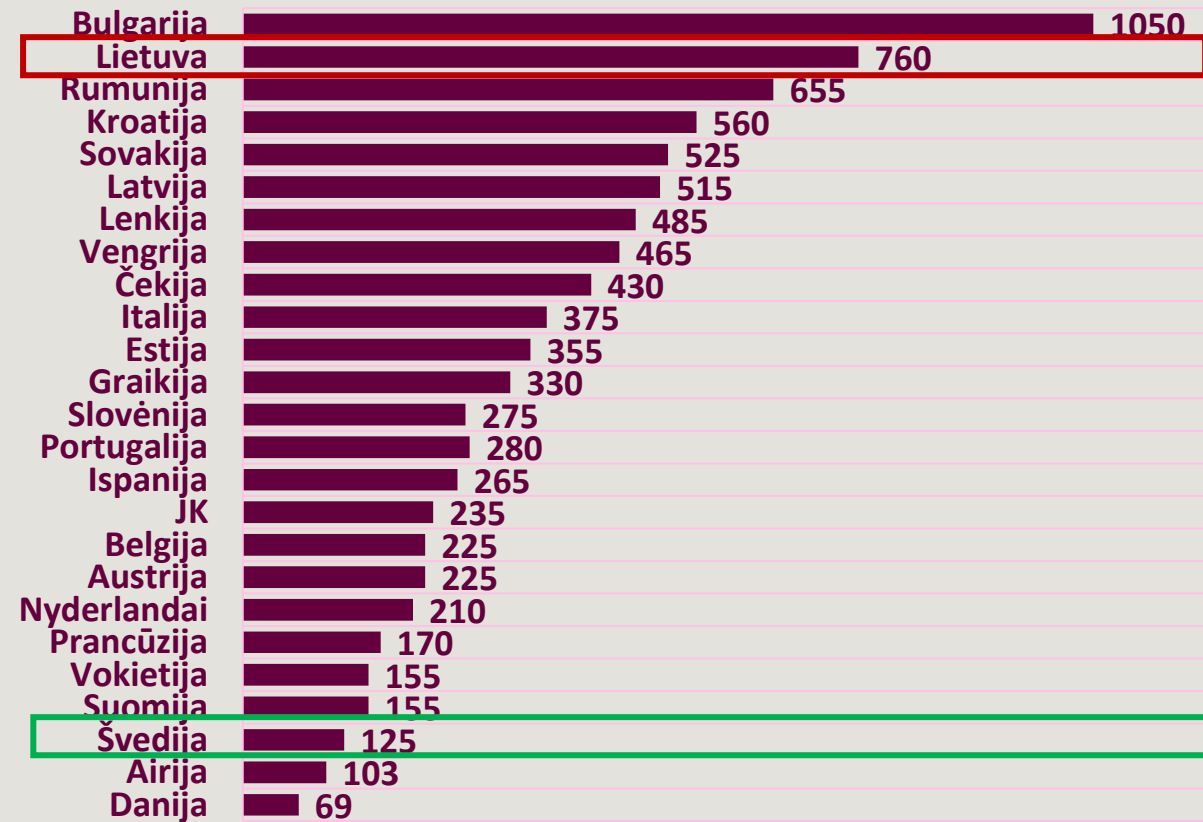
Karantino priemonių griežtumo indeksas

Šaltinis: Oksfordo universitetas 18/07/2022

Perteklinių mirčių skaičius COVID-19 pandemijos metu

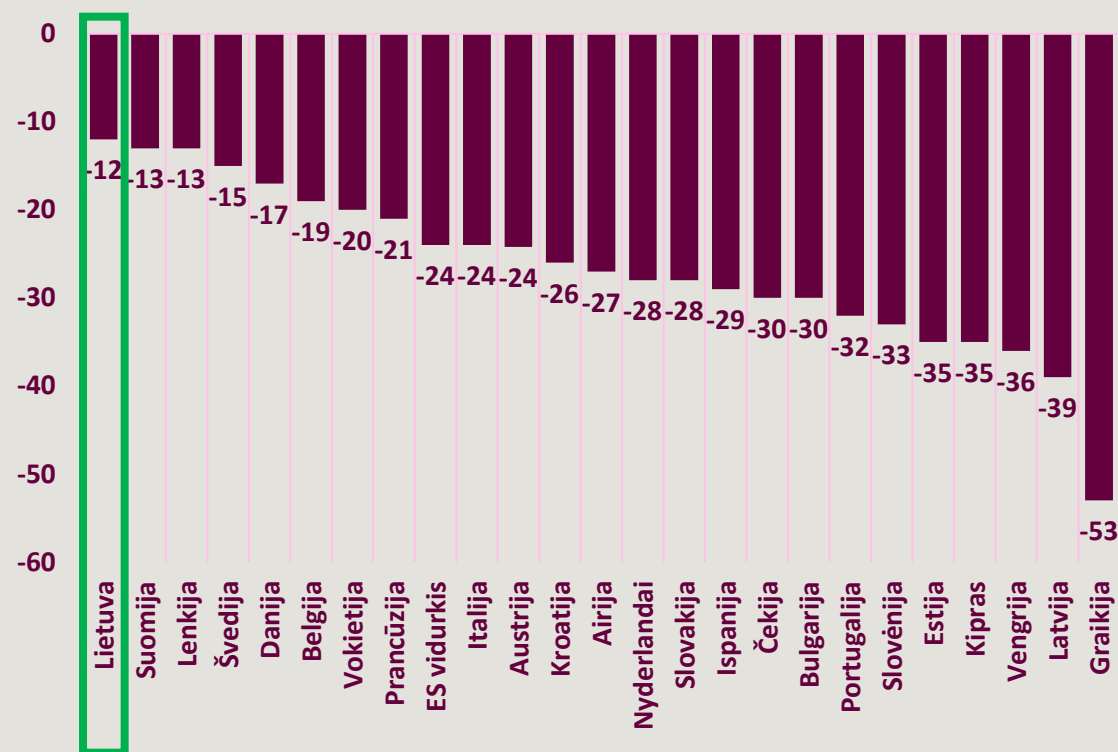
(2020 m. sausis – 2022 m. birželis, šimtui tūkst. gyventojų)

Šaltinis: The Economist (Human Mortality Database; World Mortality Dataset)

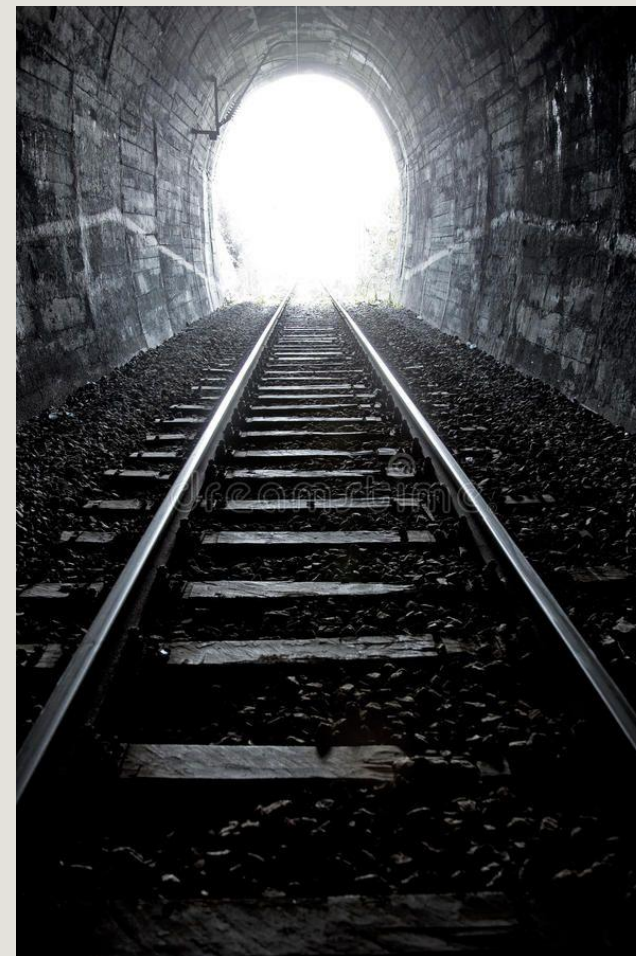
Lietuvos gyventojų lūkesčiai yra vieni geriausių visoje ES

Vartotojų patikėjimo rodiklis ES šalyse
(2022 m. birželio mėn.)*

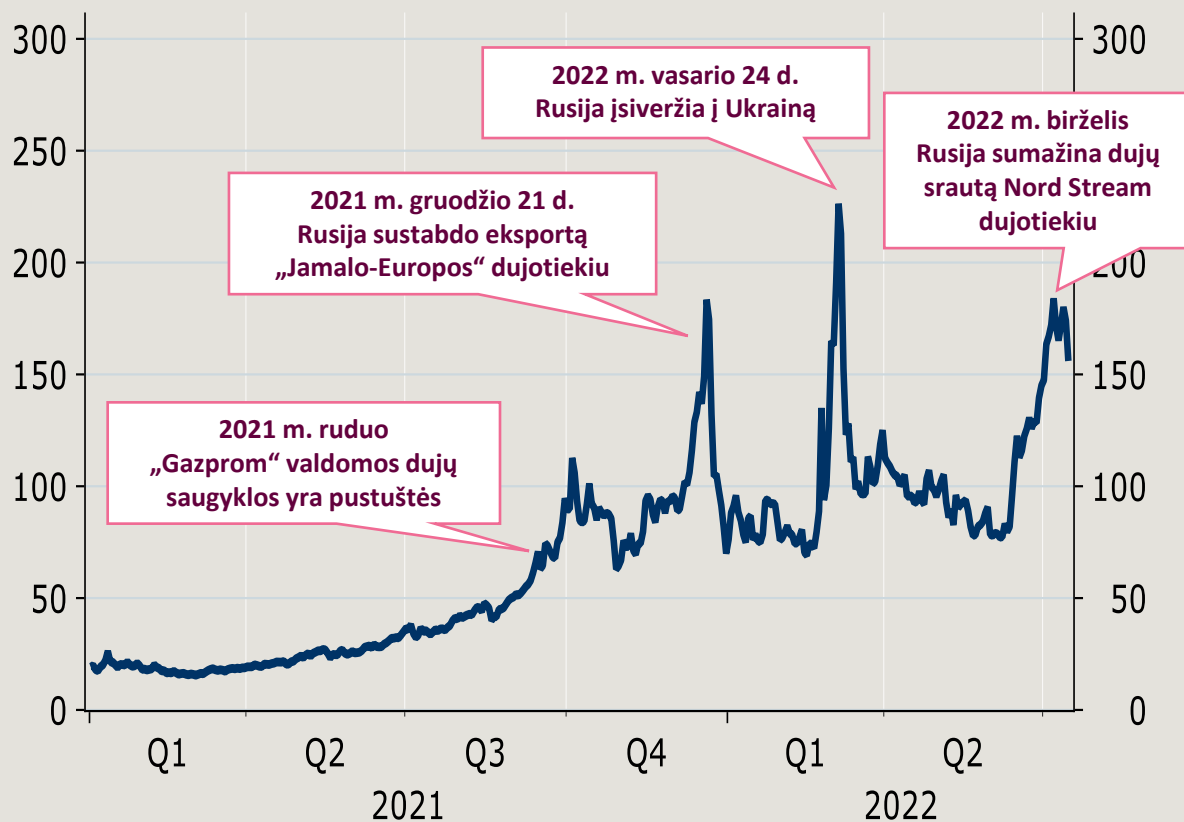
Šaltinis: Europos Komisija

*be Liuksemburgo, Maltos (mažas gyv. skaičius) ir Rumunijos (neteikia duomenų)

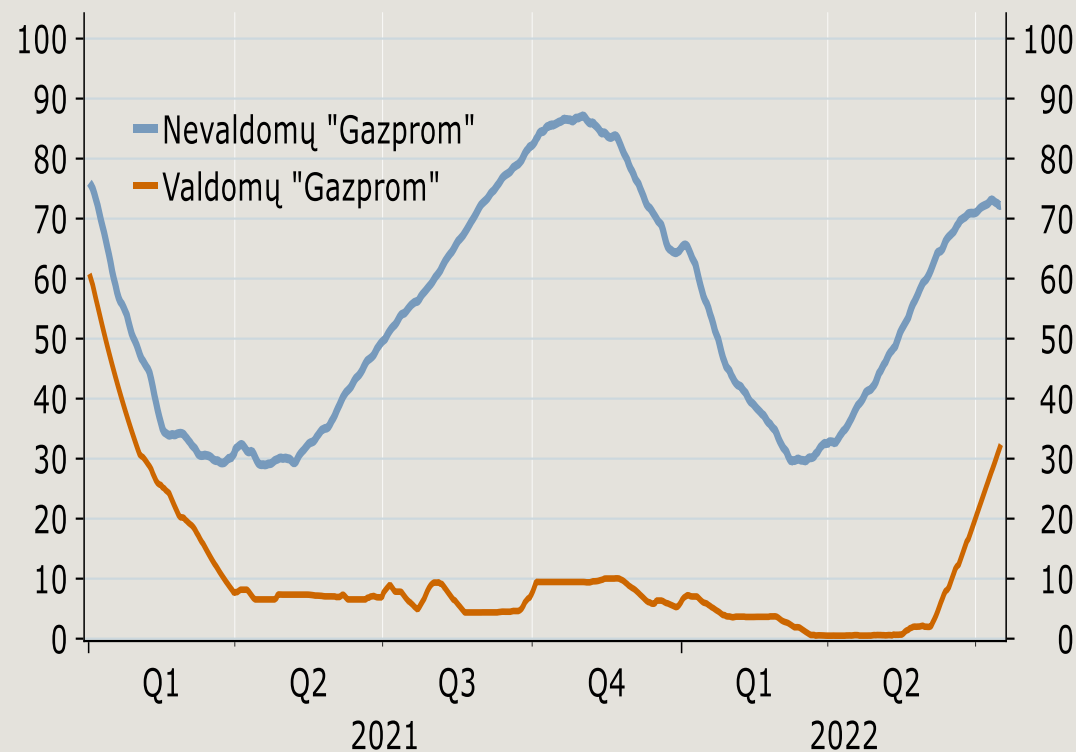
Rusija pradėjo energetinį karą prieš Europą 2021 m. vasarą, kuris pasieks kulminaciją 2022-2023 m. žiemą

Gamtinių dujų kaina Europoje

Šaltinis: Intercontinental exchange (ICE). Nyderlandų TTF prekybos taškas (EUR/MWh) 18/07/2022

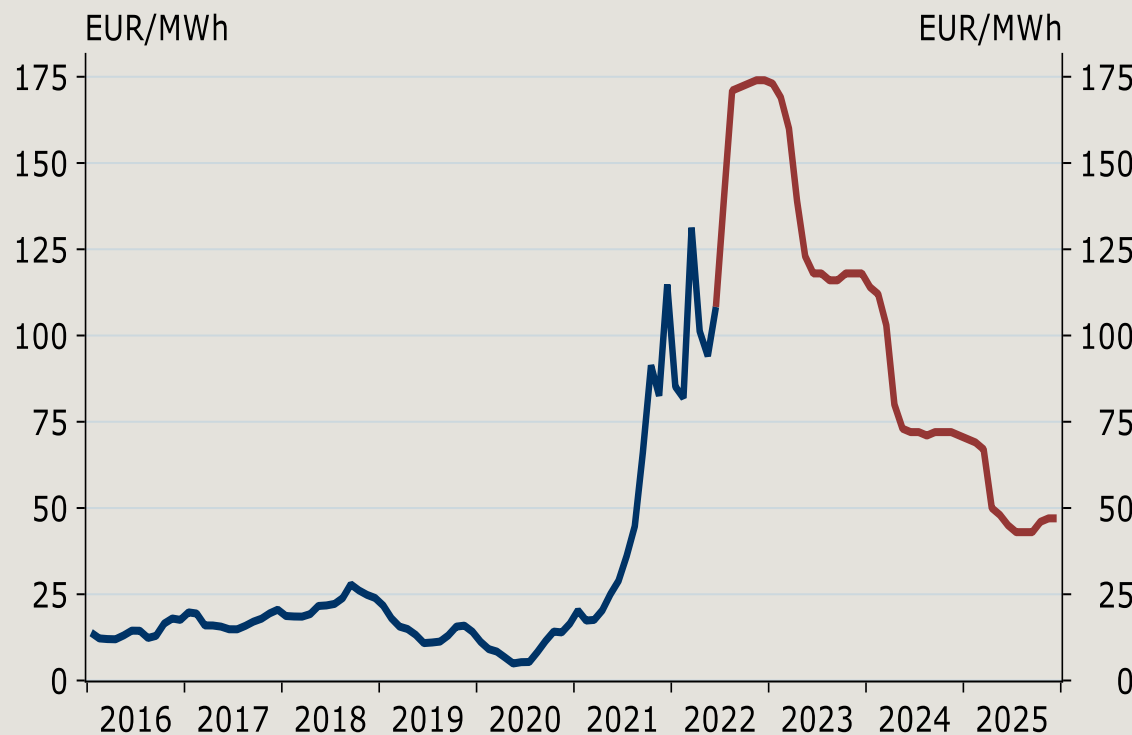
Vokietijos gamtinių dujų saugyklų užpildymo lygis (proc.)

Šaltinis: Gas Infrastructure Europe (GIE) 18/07/2022

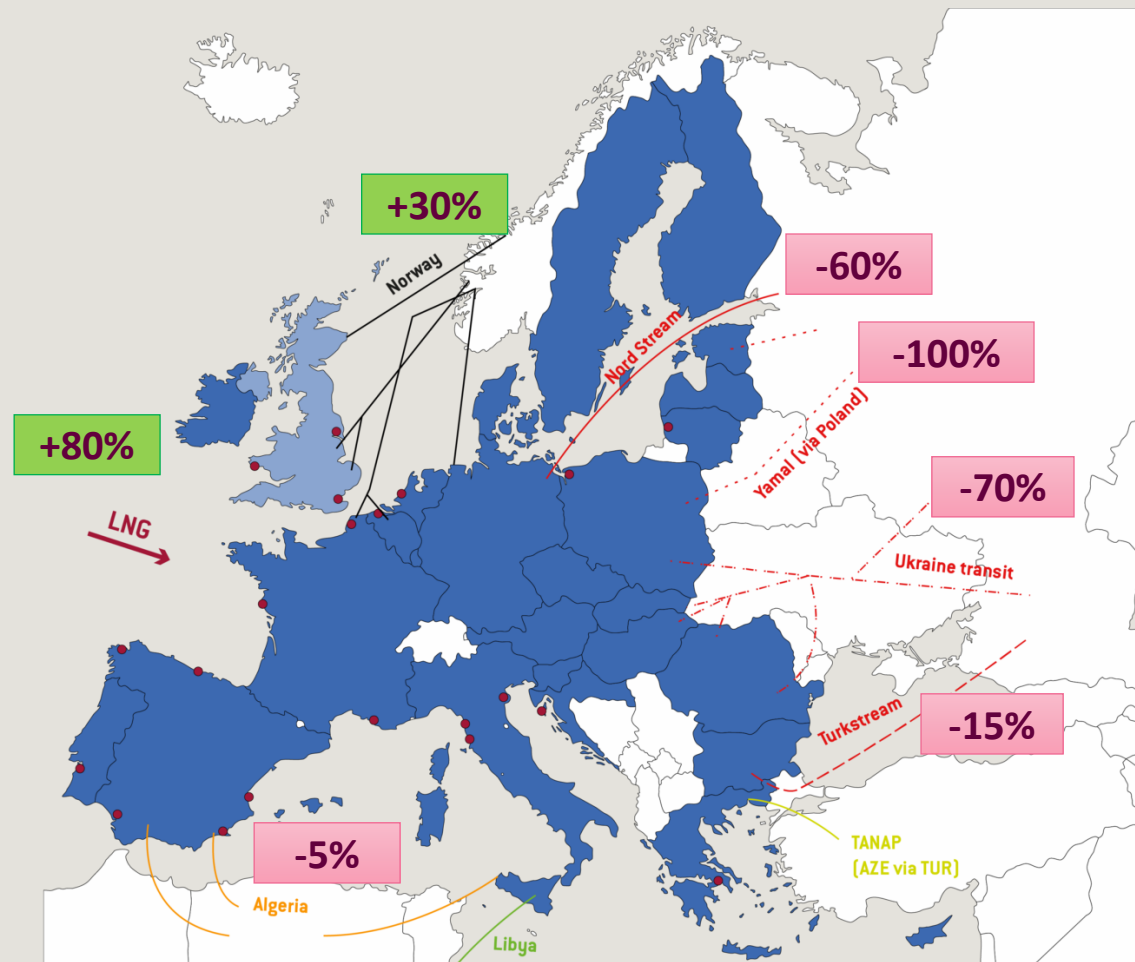
Finansų rinkos tikisi, kad gamtinių dujų kaina Europoje šią žiemą bus kone du kartus didesnė nei praeitą žiemą

Gamtinių dujų ateities sandorių kainos

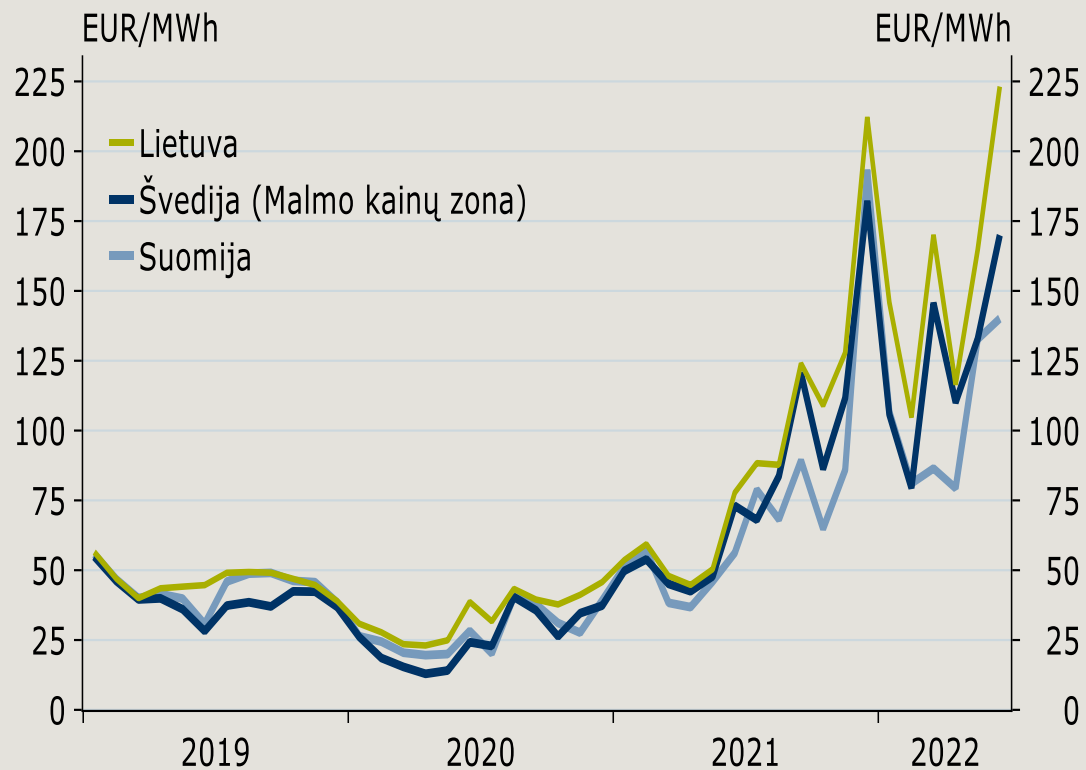
Šaltinis: ICE Dutch TTF 18/07/2022

EU imports of natural gas (key routes)

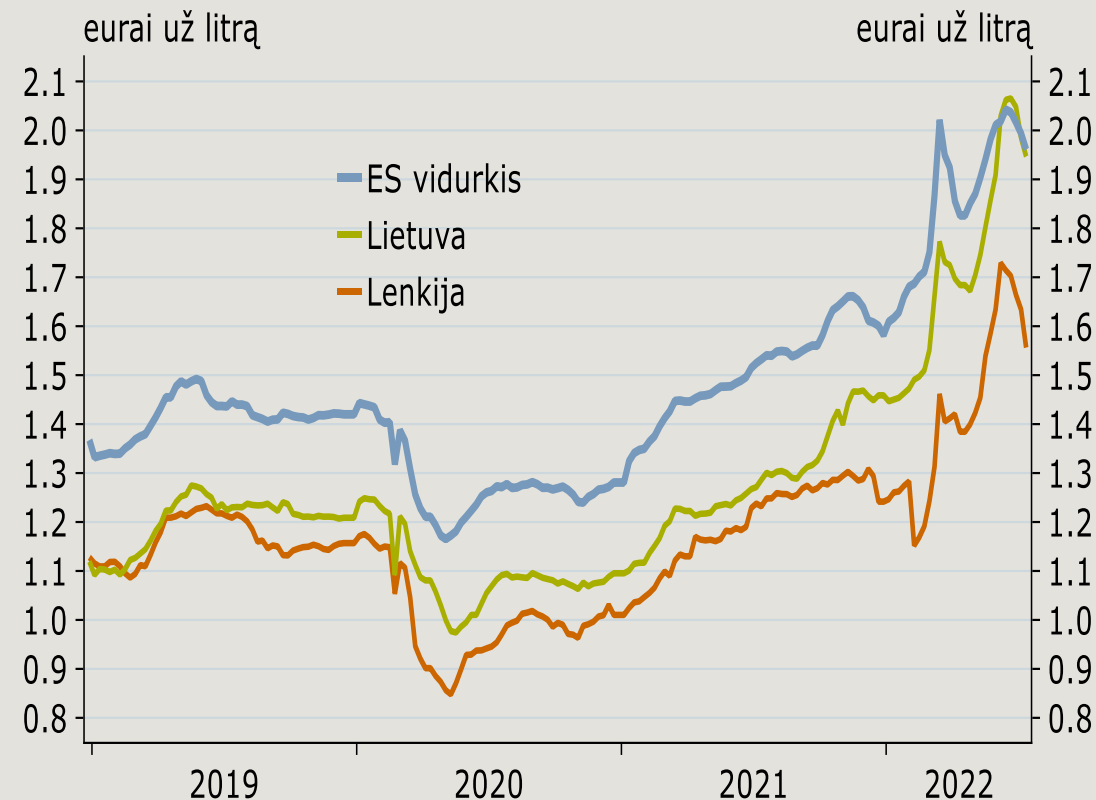
Gamtinių dujų kainų šuolis iki rekordinių aukštumų pakėlė ir elektros kainas, o Rusijos invazija į Ukrainą pakėlė ir kuro kainas

Elektros kainos (Nordpool)

Šaltinis: Nord Pool 18/07/2022
*7 dienų slenkantis vidurkis

Benzino (A95) kaina

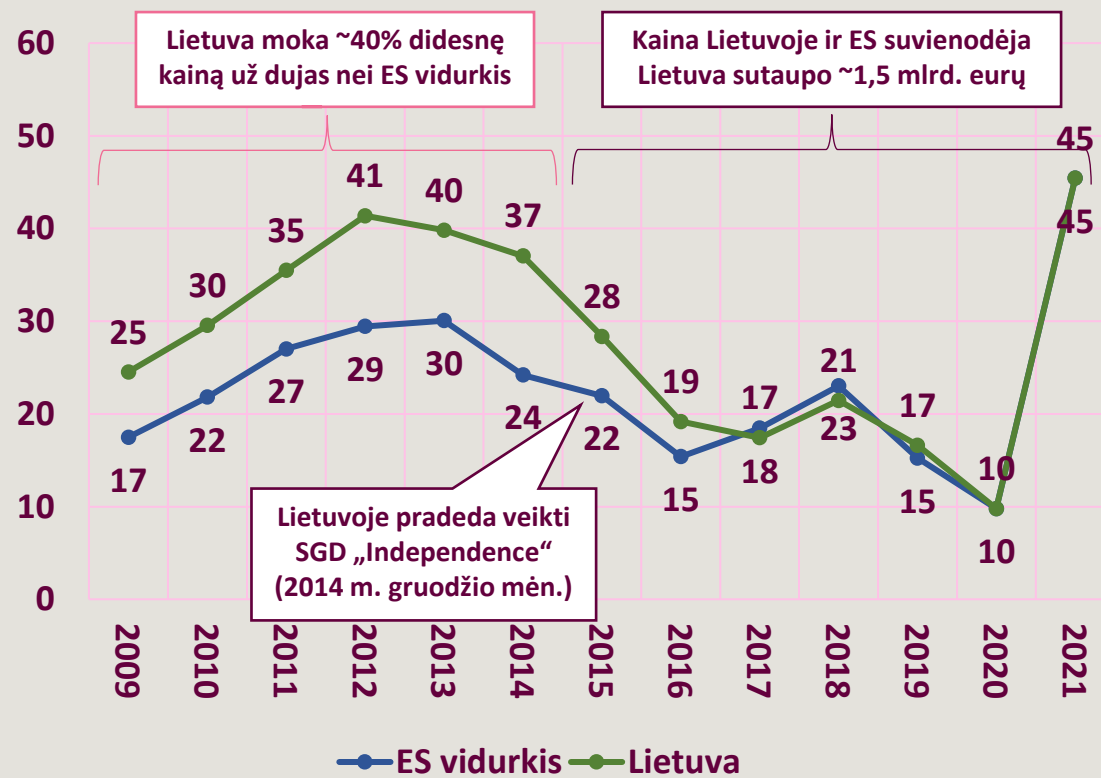
Šaltinis: DG Energy 18/07/2022

Lietuvos energetinė priklausomybė nuo Rusijos nėra didelė

- **Gamtinės dujos:** Klaipėdos SGD terminalas „Independence“ yra pajėgus pilnai aprūpinti Lietuvą gamtinėmis dujomis. 2022 m. gegužės mėn. pradėjo veikti GIPL dujų jungtis su Lenkija
- **Šilumos ūkis:** Biokuras sudaro >75% kuro dalį
- **Elektra:** Lietuvos elektros rinka yra integruota į „Nord Pool“ Baltijos ir Šiaurės šalių biržą
- **Nafta:** Būtingės naftos terminalas leidžia importuoti naftą iš viso pasaulio. „Orlen“ paskelbė, kad nebeperka rusiškos naftos

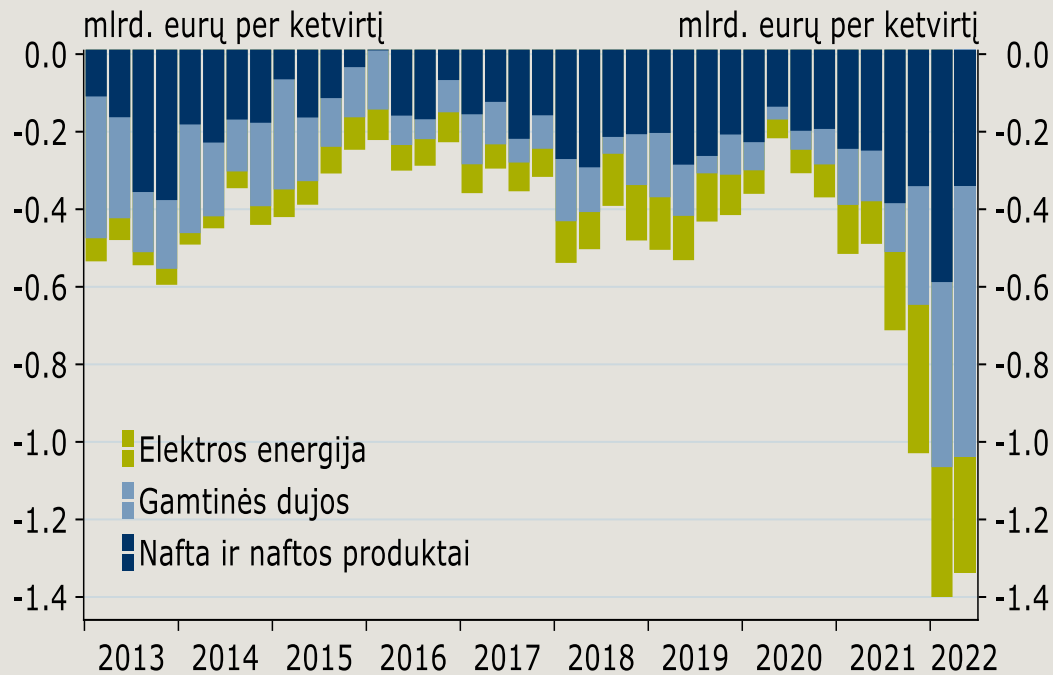
Gamtinių dujų kaina (didmeninė)
(EUR/MWh)

Šaltiniai: Europos Komisija, ICE

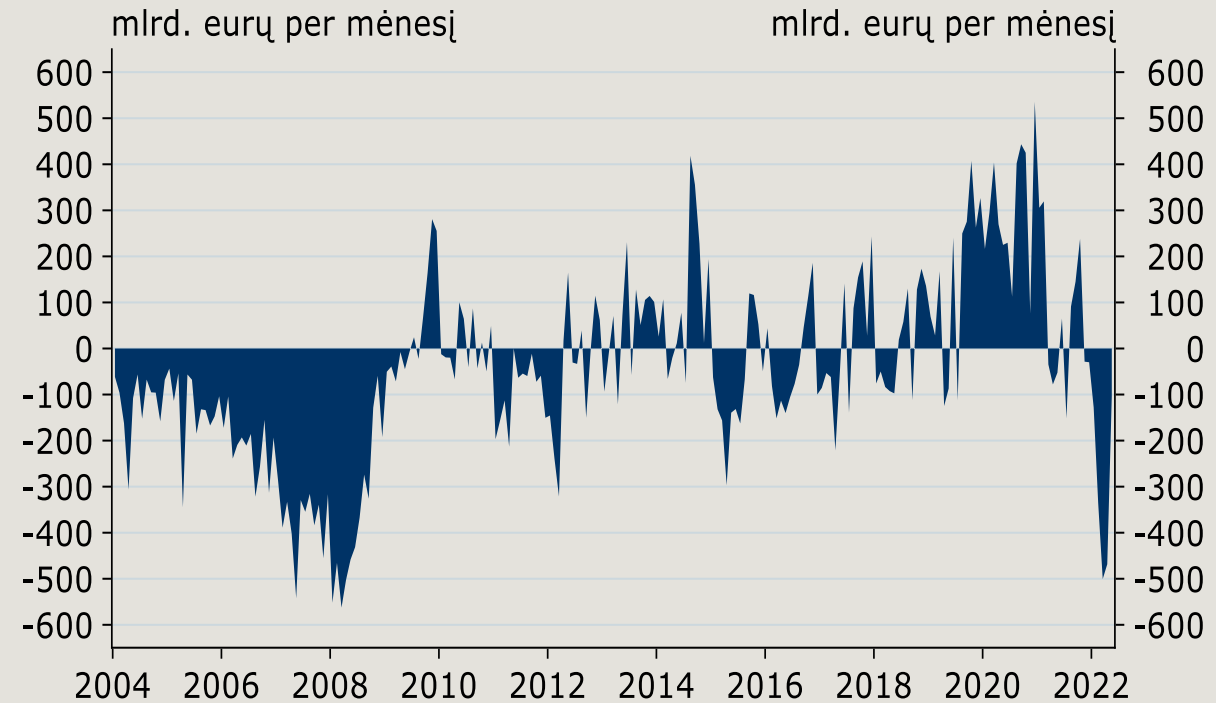
Bet Lietuva, kaip ir kitos ES šalys, yra priverstos mokėti didesnę kainą už energetinių prekių importą, o tai prastina mūsų einamosios sąskaitos balansą

Tarptautinės prekybos energetinėmis prekėmis balansas Lietuvoje

Šaltinis: Lietuvos statistika 18/07/2022

Lietuvos einamosios sąskaitos balansas

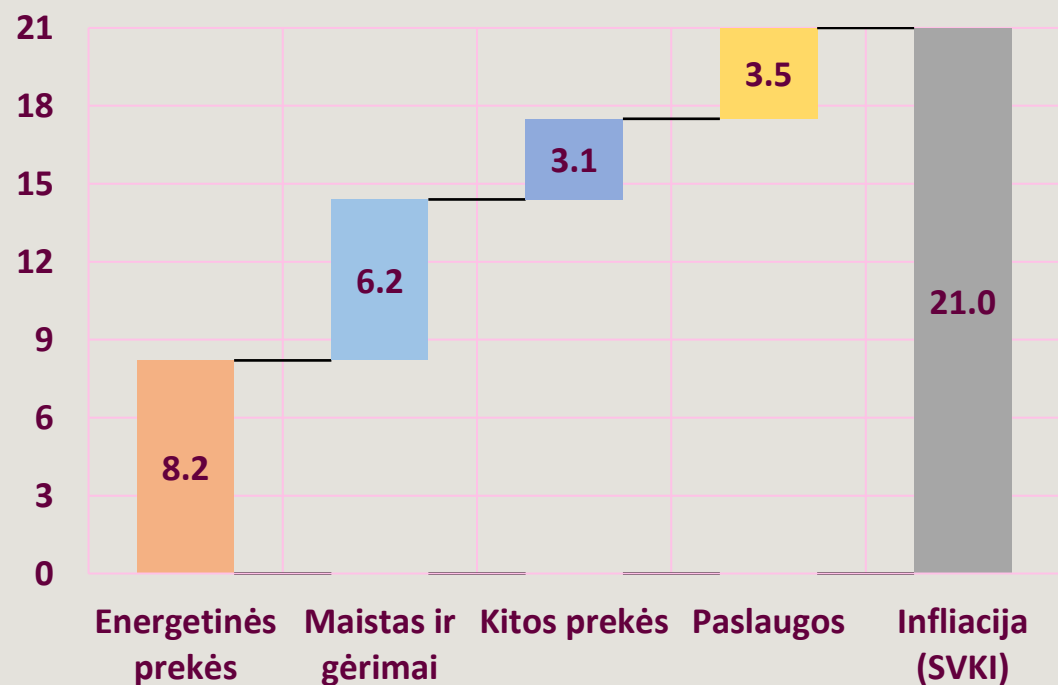

Šaltinis: ECB 18/07/2022

Energetinių ir maisto prekių kainų augimas pakėlė infliaciją Lietuvoje bei kitose ES šalyse

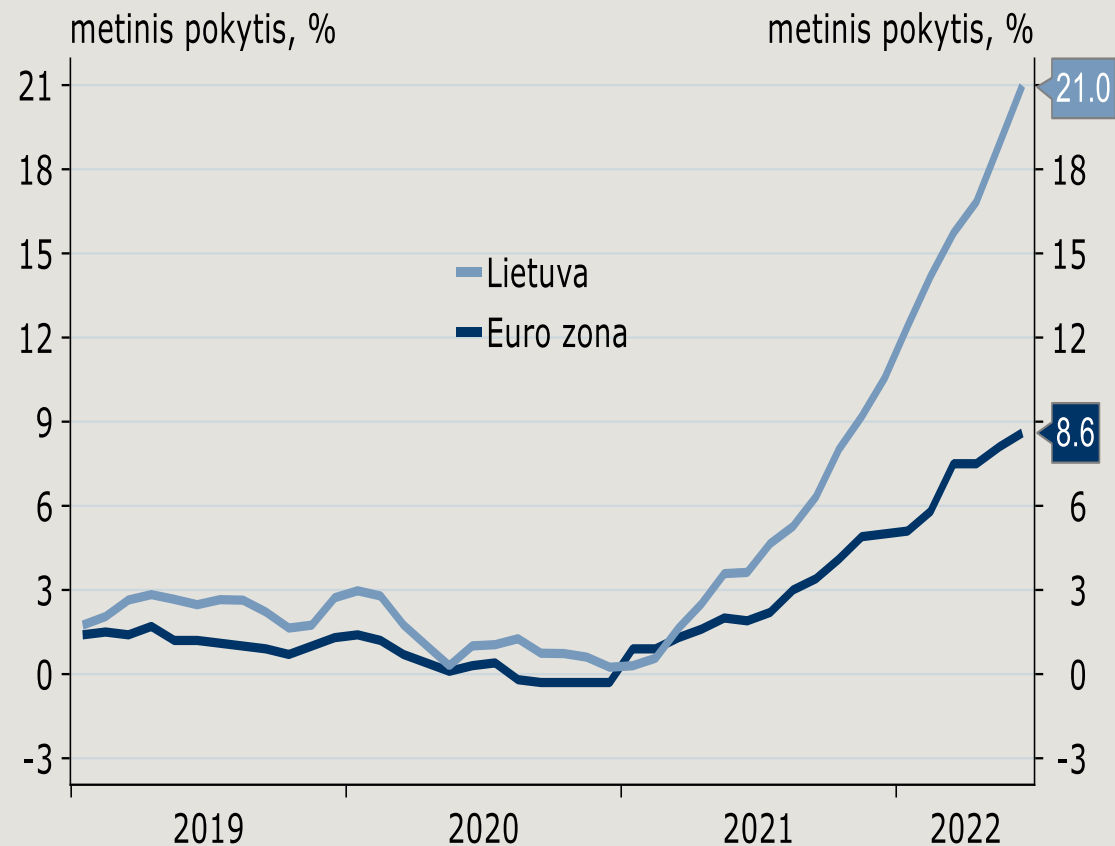
Infliacijos augimo veiksniai

(įtaka bendrai infliacijai, proc. punktai, 2022 m. birželio mėn.)

Šaltiniai: OSP ir autoriaus skaičiavimai

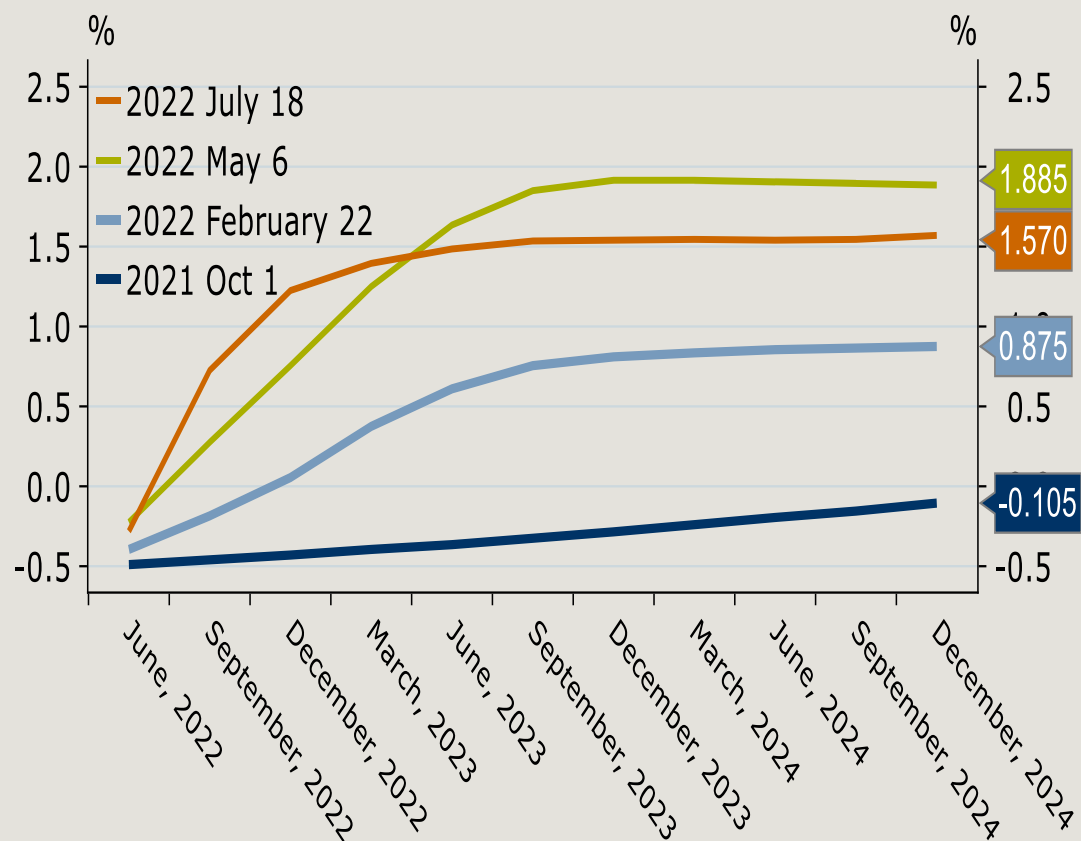
Metinė infliacija

Šaltinis: Eurostat (suderintas vartotojų kainų indeksas) 18/07/2022

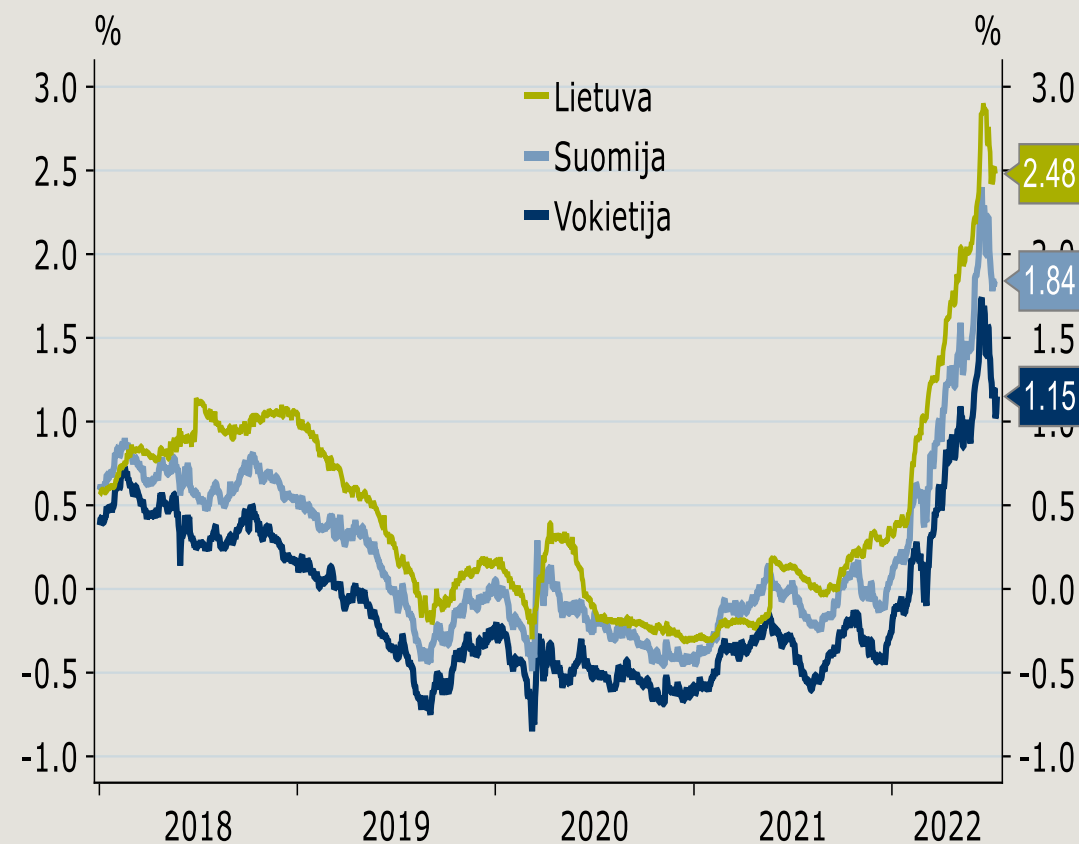
Kylanti infliacija paskatino ECB kelti palūkanų normas

3 mėn. EURIBOR ateities sandoriai

Šaltinis: ICE 18/07/2022

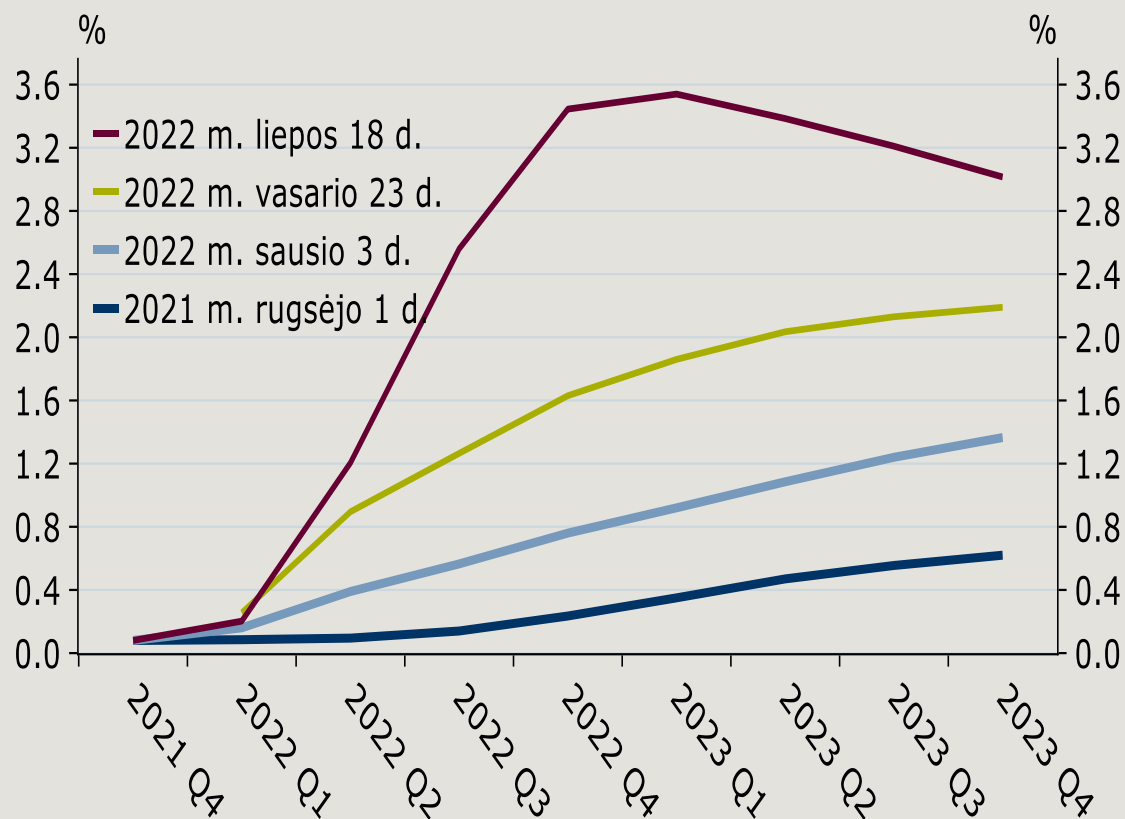
10 metų trukmės VVP palūkanų normos

Šaltinis: ECB 18/07/2022

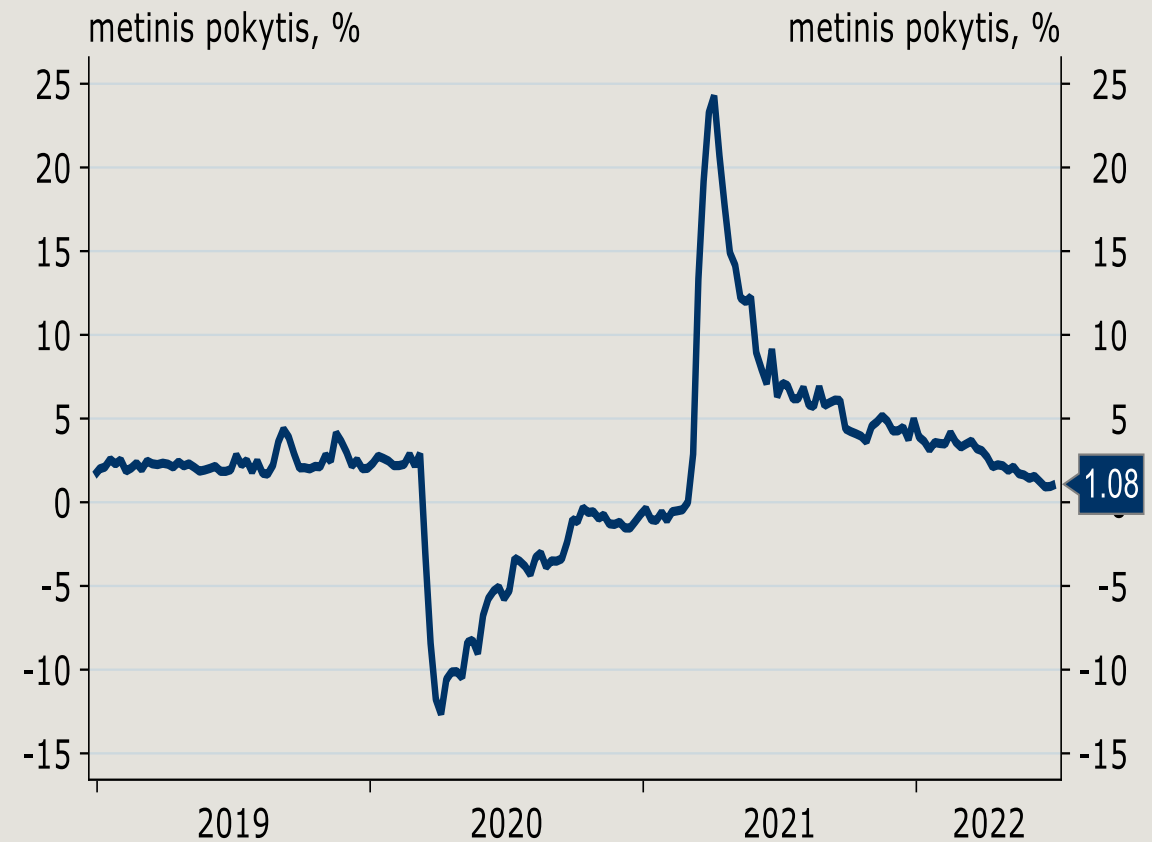
Itin spartus palūkanų normų kilimas JAV gali sukelti ekonominę recesiją

JAV bazinių palūkanų normų prognozės

Šaltinis: CBOT

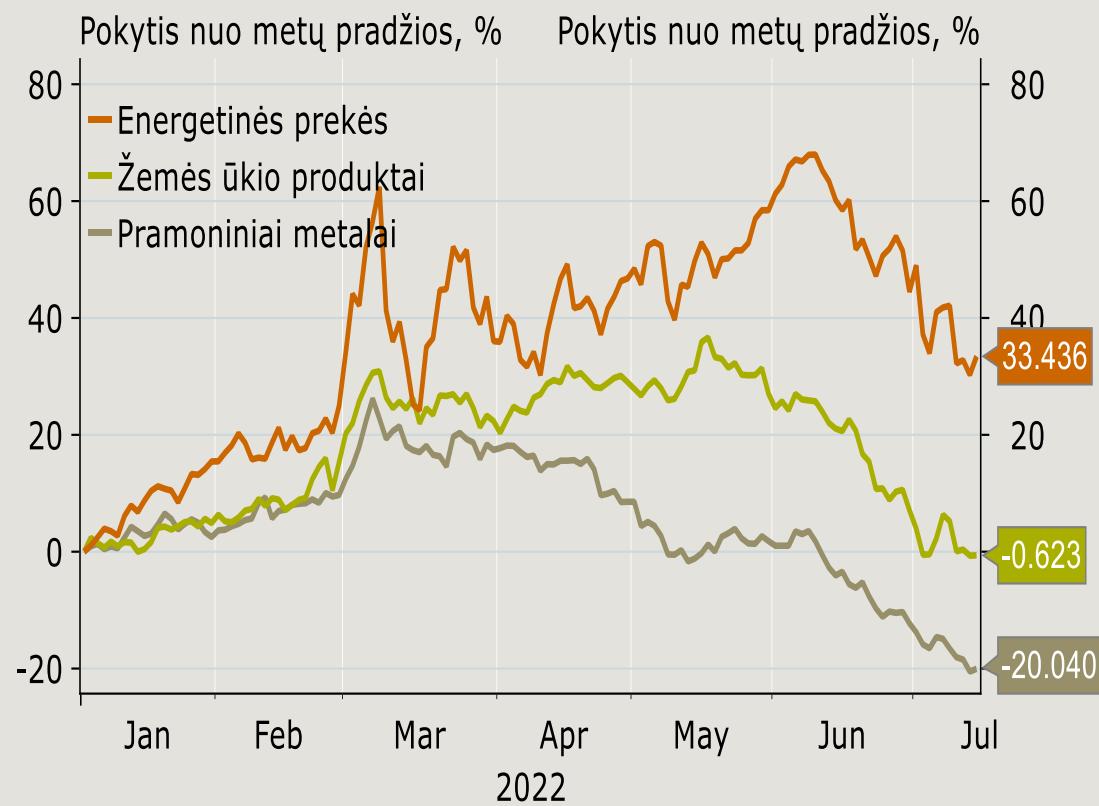
JAV ekonomikos augimo įvertis (savaitinis)

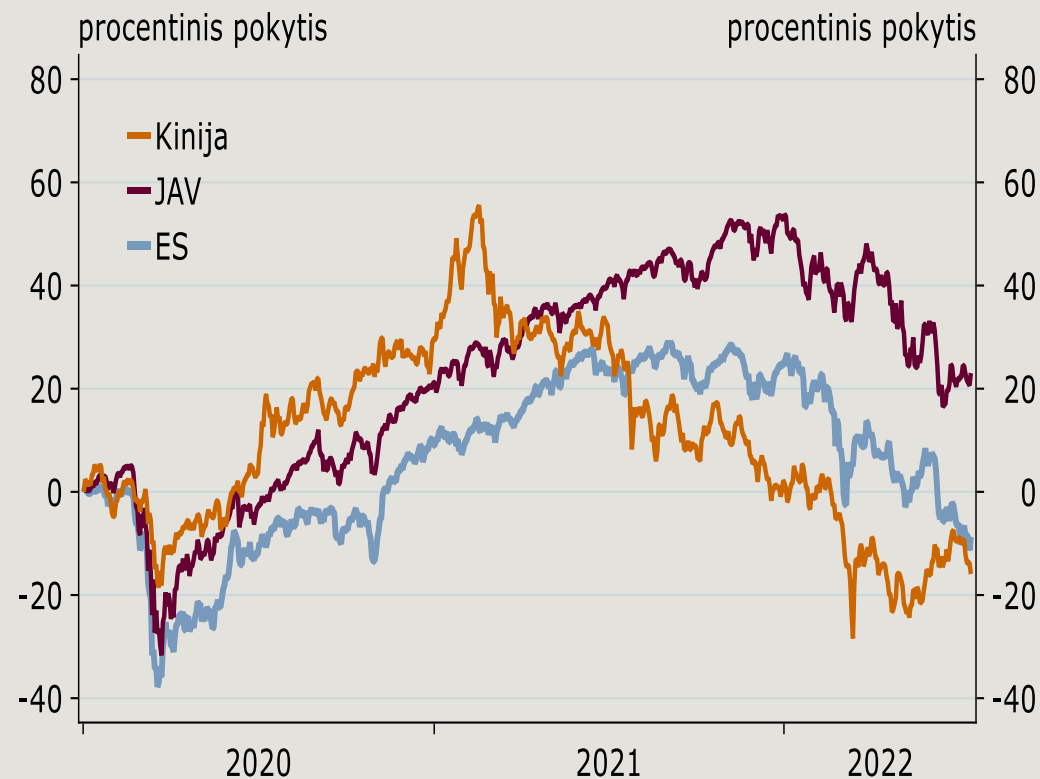
Šaltinis: EBPO 18/07/2022

Kylančios palūkanos bei recesijos grėsmė jau mažina žaliavų kainas. Taip pat krenta ir akcijų kainos

Žaliavų kainų indeksas (S&P GSCI)

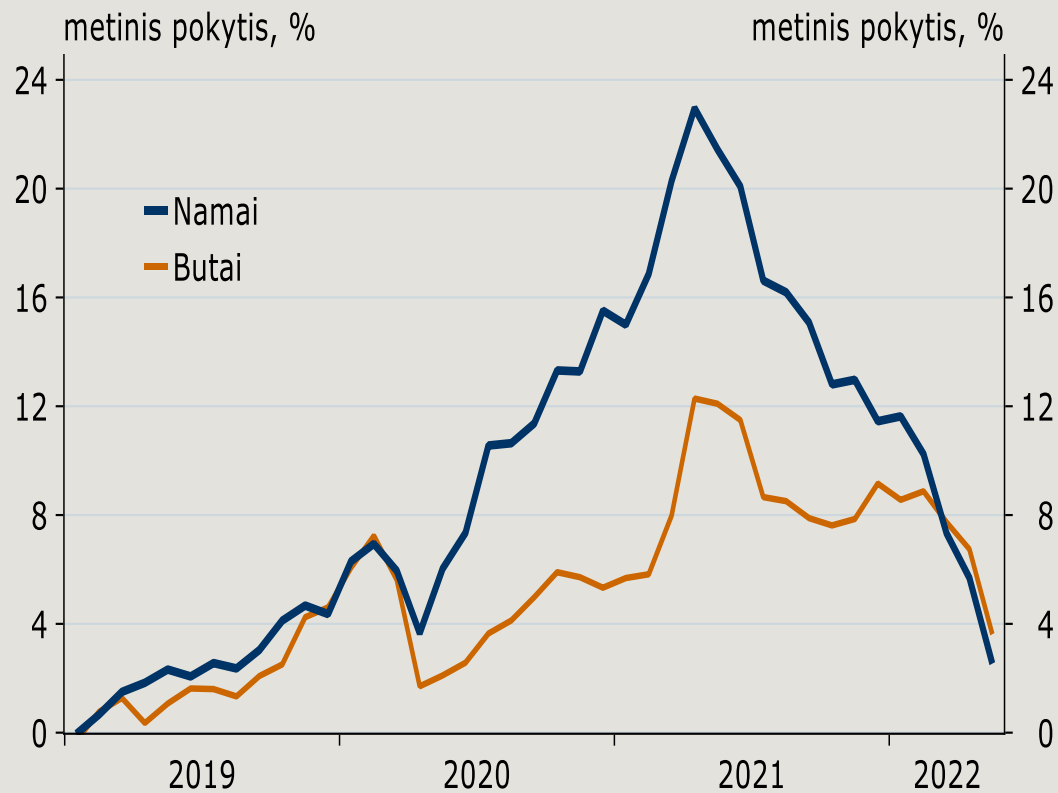

Akcijų indeksų pokyčiai nuo 2019 metų pradžios

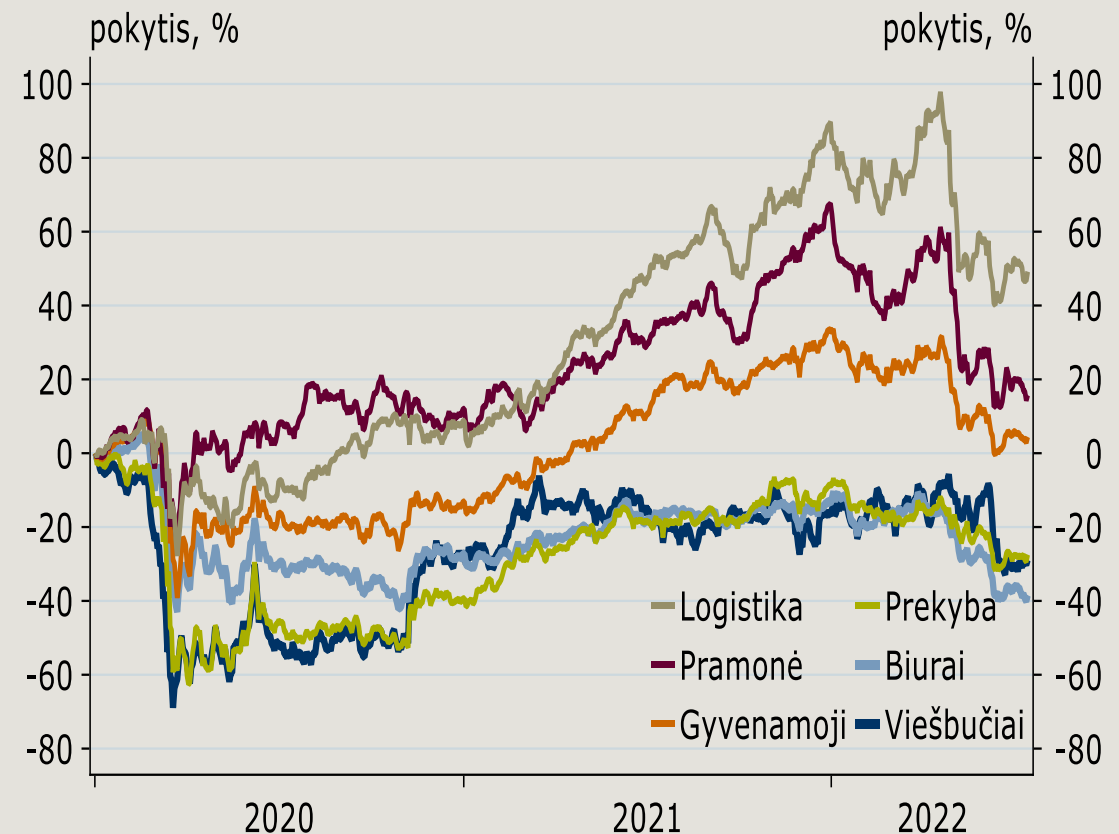
Kylančios palūkanos ir recesijos grėsmė taip pat išleido orą iš išsipūtusio NT kainų burbulo

Būsto kainų dinamika Švedijoje (HOX)

Šaltinis: Valueguard Sweden AB 18/07/2022

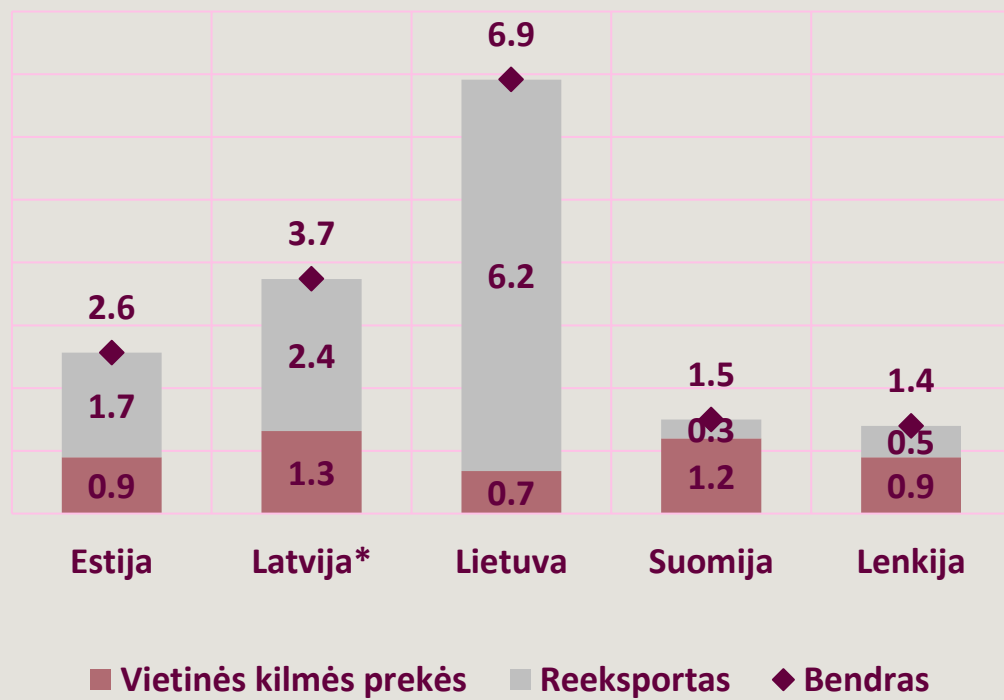
NT akcijų indeksų pokyčiai JAV (Dow Jones)

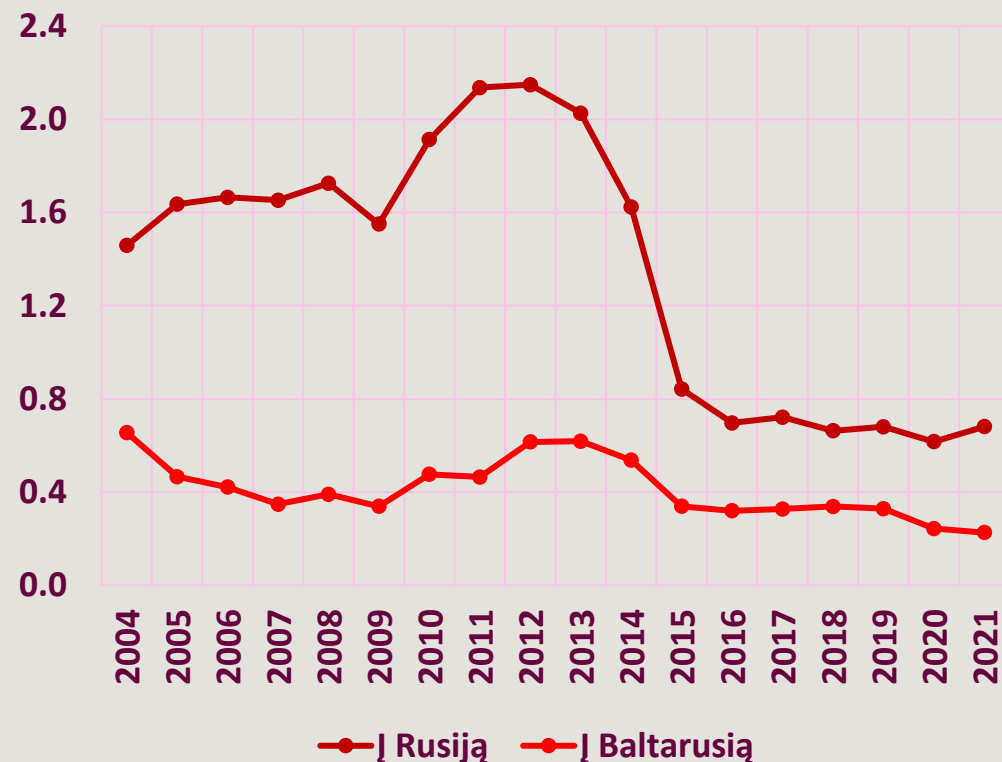
Šaltinis: S&P Dow Jones Indices 18/07/2022

Tiesioginė Lietuvos ekonomikos priklausomybė nuo Rusijos nebėra didelė

Prekių eksportas į Rusiją (% nuo BVP, 2021 m.)

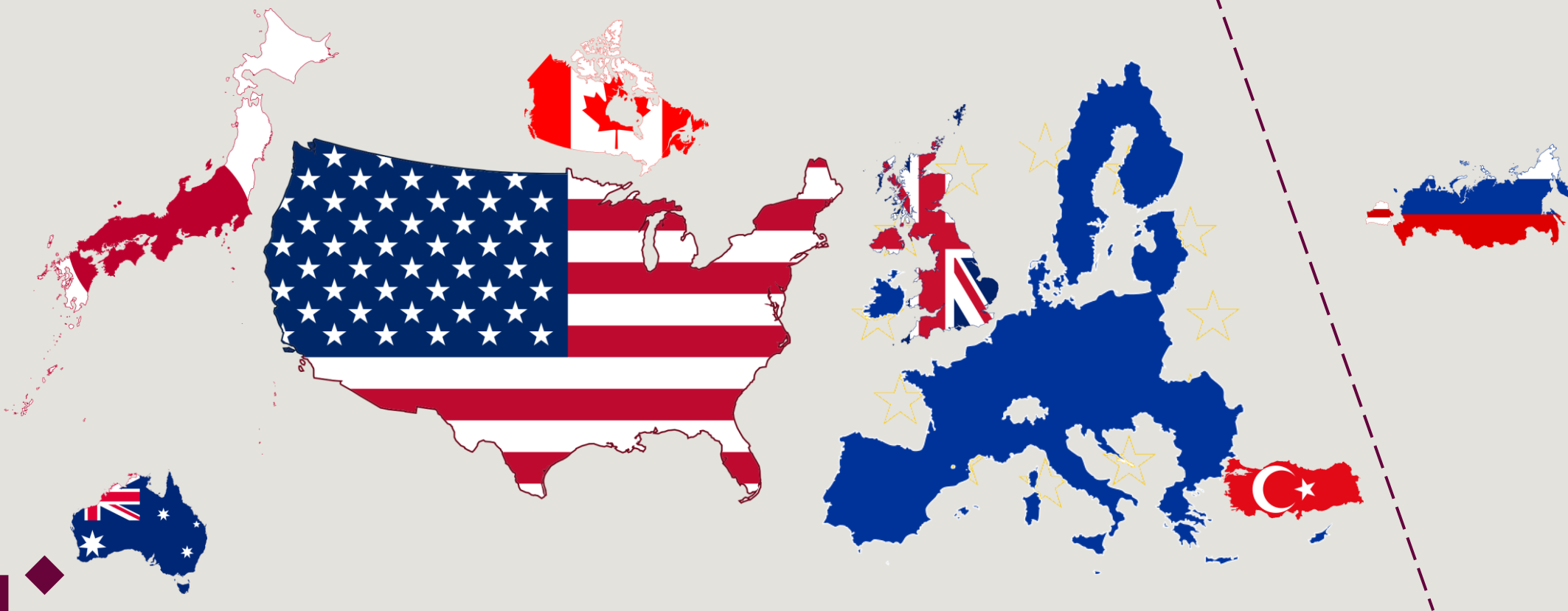
Lietuviškos kilmės prekių eksportas (% nuo BVP)

Palyginti su Vakarų šalimis, Rusija yra ekonominis pipkis

Ukrainą remiančių šalių BVP:
44 mlrd. eurų

Ukrainą puolančių šalių BVP:
1,5 mlrd. eurų

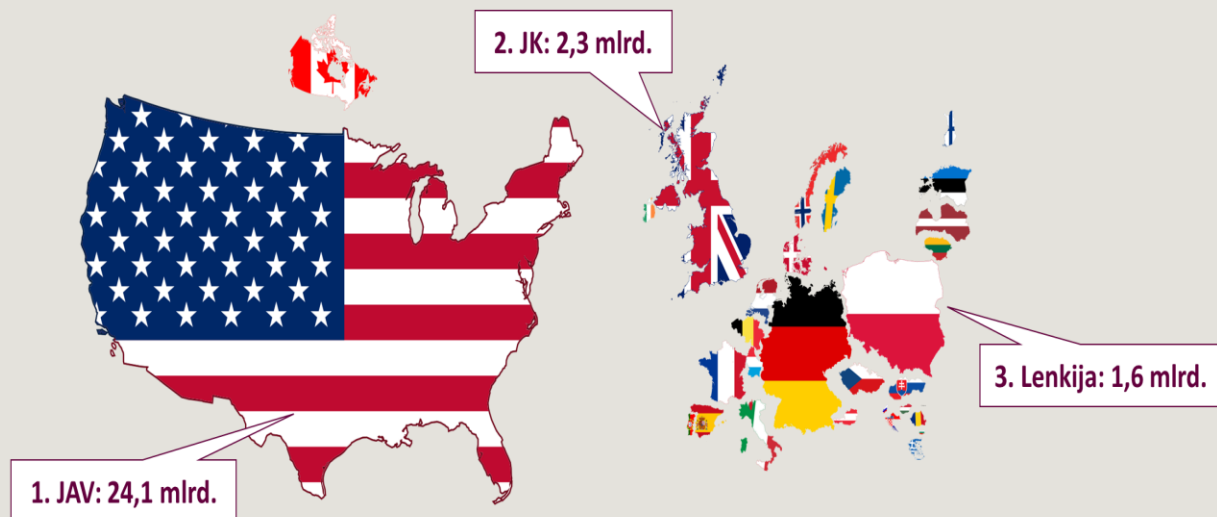

Šaltinis: TVF

*Šalių plotai yra lygūs šalių BVP dydžiui

Rezultatas kariniame fronte priklausys nuo Vakarų paramos gausos bei Ukrainos valios ginti savo šalį

Karinė parama Ukrainai: 33.6 mlrd. eurų

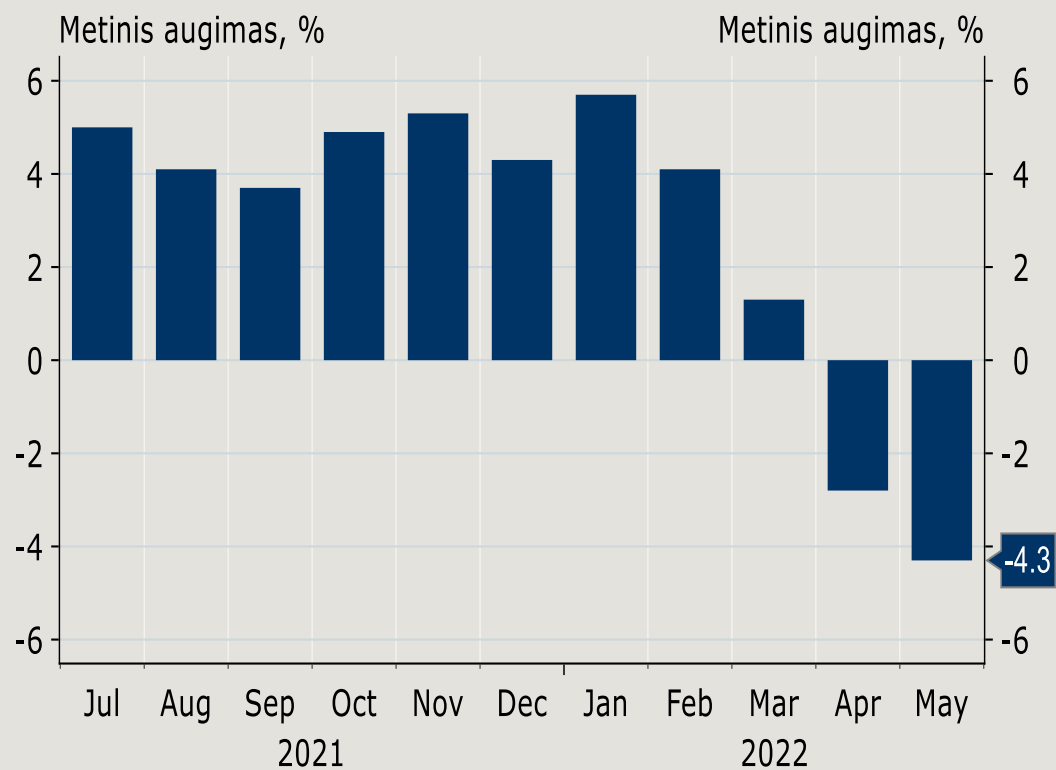
Rusijos metinis krašto apsaugos biudžetas: 42.5 mlrd. eurų

Šaltinis: Autoriaus skaičiavimai

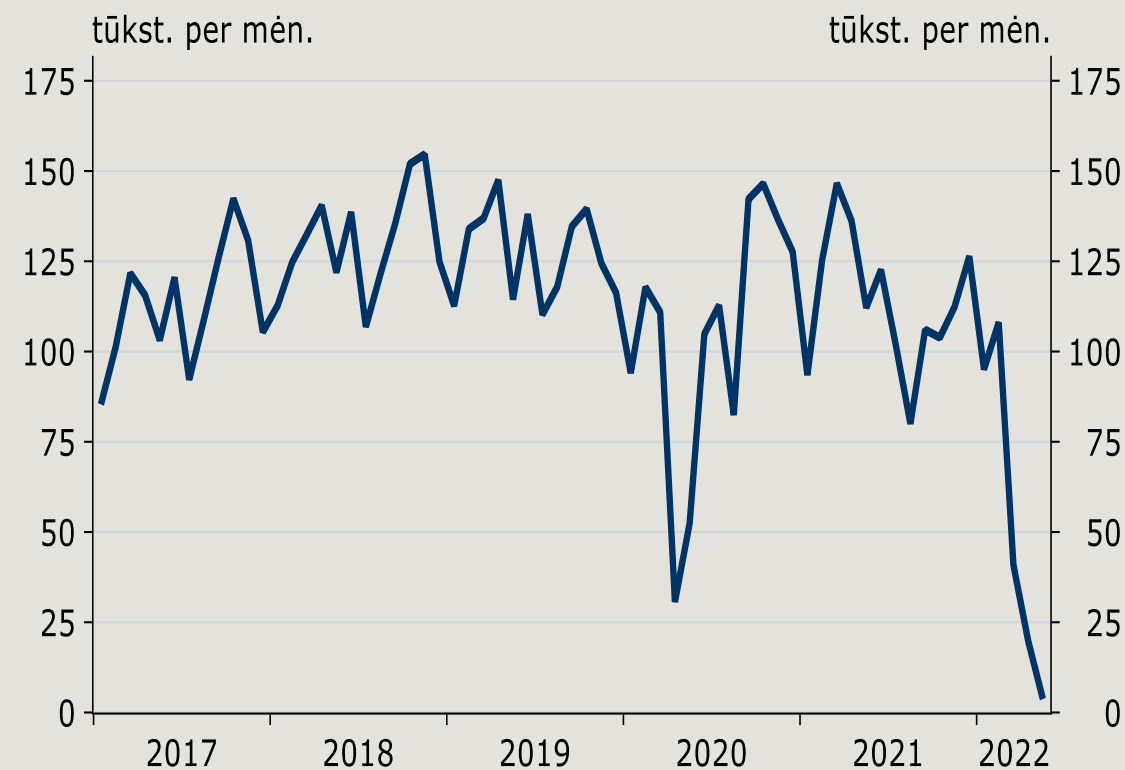
O taip pat ir nuo pačios Rusijos ekonominės padėties

Rusijos BVP augimas

Šaltinis: Russian Ministry of Economic Development 18/07/2022

Lengvųjų automobilių gamyba Rusijoje

Šaltinis: Rusijos statistikos tarnyba 18/07/2022

Lietuvos ekonomikos perspektyvos priklausys nuo energetinio, ekonominio ir karinio konflikto su Rusija baigties

Ukrainos
pergalė

Išaldytas
konfliktas

Ukrainos
pralaimėjimas

„J“

„U“

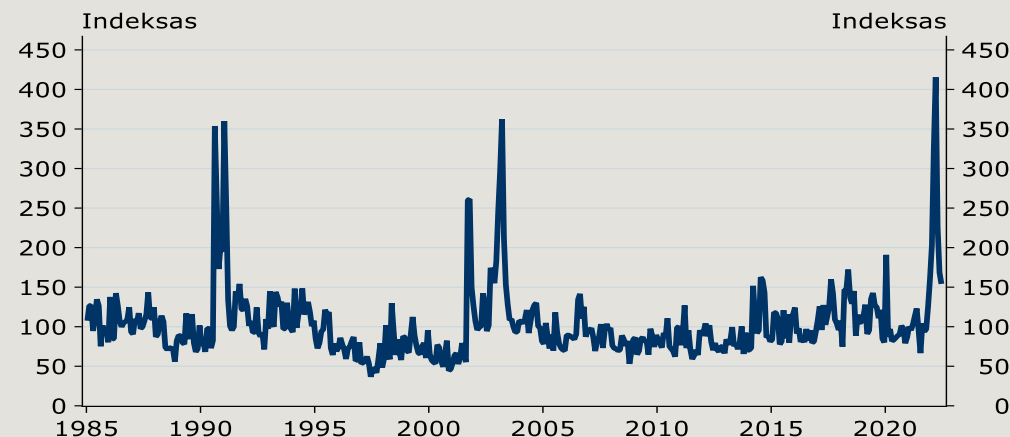
„L“

Lietuvos makroekonominių rodiklių prognozės

	2022 m.	2023 m.
BVP augimas, %	1,5 (2,8) ↘	2,0
Infliacija, %	17,5 (7,8) ↗	3,0
Nedarbo lygis, %	7,0 (5,5) ↗	7,2
Darbo užmokesčio augimas, %	10,0 (9,5) ↗	8,5
Būsto kainų augimas, %	18,0 (13,0) ↘	0,0

Šaltinis: Luminor (skliausteliuose - 2022 m. sausio mėn. prognozės)

Geopolitinių grėsmių indeksas

Šaltinis: Caldara, Dario, and Matteo Iacoviello (2021) 14/07/2022

Ačiū už dėmesį

